

UDÁLOSTI

na VUT v Brně

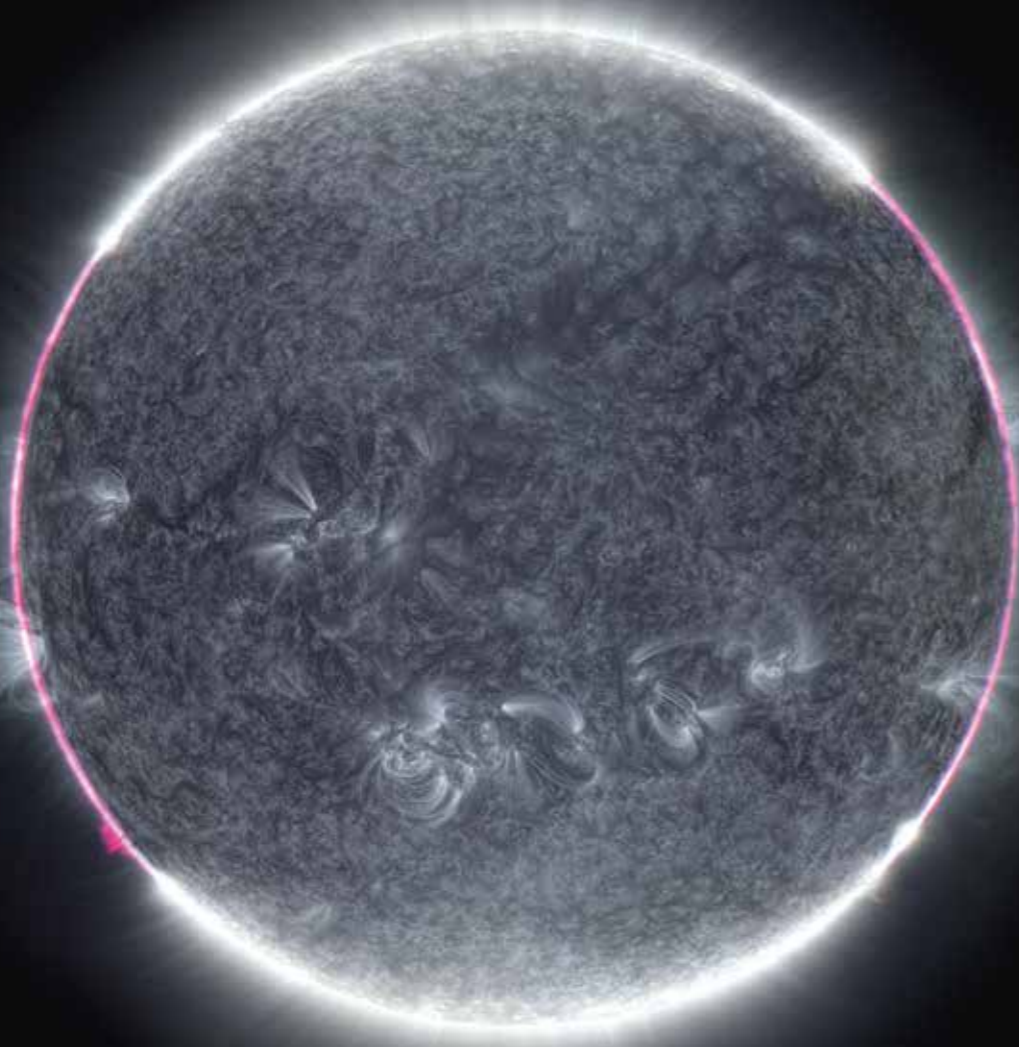
3 | 2017/2018

T VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ
V BRNĚ

Majáles se blíží!

VUT má své kandidáty
na Krále a Královnu Majálesu

Cena Jindřicha Zemana
za nejlepší astrofotografii
roku 2017

Snímek Odhalené vrstvy Slunce
Miloslava Druckmüllera z FSI VUT a Petra Horálka
získal první místo v soutěži Česká astrofotografie měsíce.

T VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ
V BRNĚ

UDÁLOSTI NA VUT V BRNĚ

Čtvrtletník VUT,
vydává Vysoké učení technické v Brně,
IČO 00216305, Nakladatelství VUTIUM
Reg. č. MK ČR E 7521, ISSN 1211-4421.

Vydání připravila:

Jana Novotná
tel.: 541 145 345, novotna@ro.vutbr.cz

Šéfredaktorka:

Radana Kolčavová
tel.: 541 145 146, kolcavova@ro.vutbr.cz

Redakční rada:

Mária Režňáková (prorektorka), Karel
Blažek (ředitel nakladatelství VUTIUM),
Miroslav Doupovec (prorektor),
Renata Herrmannová (vedoucí Odboru
marketingu a vnějších vztahů), Pavel
Maxera (SKAS), Eva Münsterová
(Odbor kvality), Milada Vávrová
(místopředsedkyně AS VUT)

Inzerce:

Renata Herrmannová
tel.: 541 145 150, herrmannova@ro.vutbr.cz

Adresa redakce:

VUT, Antonínská 1, 601 90 Brno
redakce@ro.vutbr.cz, www.vutbr.cz

Design: Vojtěch Lunga
Sazba: Jan Janák (VUTIUM)

Foto na titulní straně: Martin Střálka

Tisk: Helbich, a. s., Brno

Číslo 3 | 2017/2018 XXVIII. ročník
Vychází 15. 3. 2018

Své připomínky, tipy a návrhy posílejte
na redakce@ro.vutbr.cz

Uzávěrka dalšího čísla je 24. 5. 2018.

NEPRODEJNÉ!

ÚVODNÍ SLOVO

Foto Igor Šeif

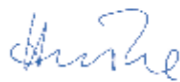
Vážení čtenáři Událostí,

ve svém novém volebním období zřídil rektor VUT novou funkci prorektora pro informační technologie, do které jsem byl jmenován. Mou kompetencí bude tedy péče o informační technologie, ale ne obecně o jejich provoz, plnění daty, spouštění funkcí a podobně. Asi jako když stavař staví, případně opravuje domy, ale ne ve všech bydlí.

Podle organizačního řádu prorektor pro IT řídí agendu související s řízením a efektivitou výpočetních a informačních systémů VUT, tj. tvorbou, zaváděním a zdokonalováním automatizovaných procesů a metod sběru, kontroly, zpracování, uchovávání, vyhledávání, řízení, výměny, zobrazování, zpřístupňování a využívání dat a informací. Je nadřízeným Centra výpočetních a informačních služeb (CVIS) a Odboru ekonomických systémů (OES), které dosud byly řízeny různými členy vedení.

Jednodušeji řečeno, jde jednak zejména o starost o hardware na úrovni univerzity, jednak, co se týká software, o rozvoj Centrálního informačního systému tak, aby s ním uživatelé, kteří jej provozují, byli spokojeni a celková práce jim automatizací ubyla. Aby byl rozvoj Centrálního informačního systému plynulý, měl by probíhat systematicky. Přípravuje se Směrnice o Centrálním informačním systému, která tento rozvoj řeší. Vlastní architektura systému je obsahem dalšího připravovaného dokumentu. Směrnice předpokládají sjednocení různých univerzitních informačních systémů pod jednotné datové a uživatelské rozhraní, které by mělo postupně migrovat spíše na web.

Zda to půjde dobře, záleží také trochu na zpětné vazbě od vás, uživatelů školního IT. Máte své systémové integrátory a členy Rady pro informační systém. Další vhodný způsob zpětné vazby je přímé využití požadavkové aplikace, která je už v uživatelském provozu, a budu rád, budete-li ji využívat. Těším se na spolupráci a doufám, že bude vzájemně prospěšná.

Tomáš Hruška
prorektor pro informační technologie

9

Petr Spielmann, který jako ředitel muzea v německé Bochumi propagoval umělce z obou stran železné opony, obdržel zlatou medaili rektora VUT.

12

Jako děkance FEKT se Jarmile Dědkové podařilo soustředit celou fakultu do jednoho místa. Nejdůležitější je však podle ní neztratit kontakt se studenty.

18

Absolvent Fakulty stavební Antonín Závada se podílel na rekonstrukci mnoha Jurkovičových staveb a jednu z nich dokonce podle náčrtu slavného architekta sám postavil.

40

Budova Sokola Brno I na Kounicově ulici je největší českou sokolovnou. Právě v ní začali studenti Fakulty architektury svůj výzkum v rámci projektu Já a Sokol 2018.

Krátké zprávy	3
VUT inovovalo svůj web	4
Nový kancléř: Otevřené vedení jednoznačně patří do akademického prostředí	6
Petr Spielmann: FaVU není jen třešnička na dortu VUT	9
Výuka je důležitější než administrativa, říká Jarmila Dědková	12
Byli jsme první, kdo několik dosud samostatně řešených metod propojil v jeden celek, říká Jiří Matyáš	15
Jurkovičovu rozhlednu postavil Antonín Závada. Jurkovič ji nikdy neviděl	18
Krátké zprávy	21
Cena města Brna pro VUT	22
Sto let studia žen na brněnské technice	24
Lukáš Matěna: Děti v Himálajích nejsou žádní mimozemšťané	26
VUT představilo novou kampaň jako generační výpověď mladých	29
ExFoS 2018	32
Milan Klapetek: Musíme poznat svou mysl, abychom ji mohli občas „apgrejdrovat“	34
Laboratoř velmi vysokých napětí je otevřena odborníkům z celého světa	38
Sokol není jen sport, je to životní styl, zjistili architekti z VUT	40
Šprtec je láska na celý život, říká Jakub David z FSI	43
Zapojit zahraniční studenty a získat více pravomocí. I to jsou ambice kandidátů na Krále a Královnu Majálesu	46
Vědci z CEITEC VUT testovali neprůstřednou keramiku	48
Schopnosti, které v sobě objevíme, nám dávají nekonečnou svobodu, říká autorka WORKtestu	50
Krátké zprávy	53
Nejstarší písemná zmínka o absolventu brněnské techniky je z roku 1903	54
Oběti laviny z VUT přispěly před 50 lety ke vzniku protilavinové prevence na Slovensku	57
Krátké zprávy	59
Studentské spolky připravují... ..	60
Krátké zprávy	61
Článek ze Zvut	62
Šifry pro VUT	63
Kalendář akcí	64

KRÁTKÉ ZPRÁVY

ZÁKONODÁRSTVÍ

Foto Igor Šafr

Hodnocení anket budou veřejná. Zapojí se i doktorandi

Od března začíná na brněnské technice platit nová směrnice, která specifikuje pravidla hodnocení výuky od studentů, absolventů a zaměstnavatelů. Nově se hodnotící ankety provádí na konci každého semestru, tedy dvakrát do roka, a mohou se do nich zapojit i studenti doktorských programů.

Fakulty musí nově zveřejnit výsledky těchto anket, v nichž se budou hodnotit nejen povinné a povinně volitelné předměty, ale i předměty zcela volitelné. „Povinnost zveřejnit výsledky ovšem platí pouze tehdy, když se v anketě vyjádří nejméně 10 procent studentů, kteří mají daný předmět zapsaný. Naším cílem je motivovat studenty, aby předměty a vyučující hodnotili a my získali validní zpětnou vazbu od studentů,“ doplnil prorektor pro studium a záležitosti studentů Miroslav Doupovec.

Z ankety vznikne tzv. Zpráva o výsledku, která bude následně projednána fakultním senátem a rovněž zveřejněna. V ní by mělo být uvedeno, jaké závěry z hodnocení vyplynuly a jaká konkrétní nápravná opatření fakulta přijme v případě zjištění nedostatků. Fakulta se v této zprávě může rovněž vyjádřit ke slovním komentářům od studentů ke konkrétním předmětům či vyučujícím, pokud mají tyto obecný charakter.

Více informací najdete přímo v příslušné směrnici: <http://bit.ly/2F8e9nT>

(rdk)

SBOR VUT

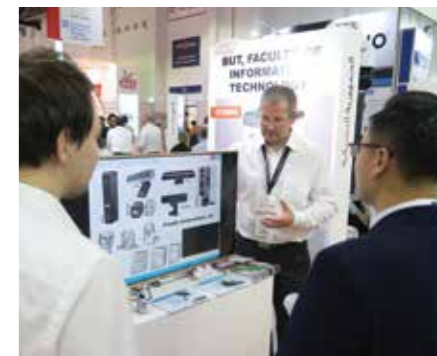
Vox Iuvenalis zve na koncerty duchovní hudby

Pěvecký sbor VUT Vox Iuvenalis pořádá v měsíci dubnu hned dva koncerty duchovní hudby. Na prvním z nich zazní Te Deum od Arvo Pärta a uskuteční se při příležitosti Velikonočního festivalu duchovní hudby 8. dubna v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Mendlově náměstí. Druhý koncert bude opět věnován duchovní hudbě Arvo Pärta a vyslechnout si ho můžete 29. dubna v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Jezuitské ulici.

Bližší informace najdete na: <https://voxiuvenalis.blogspot.cz/>

(red)

VELETRH

Skupina STRaDe na veletrhu INTERSEC 2018

Martin Drahanický a Ondřej Kanich z Fakulty informačních technologií se letos v lednu zúčastnili veletrhu INTERSEC 2018 v Dubaji. Jako členové výzkumné skupiny STRaDe, která je součástí Ústavu inteligentních systémů na FIT a spolupracuje se společností Siemens, se prezentovali na stánku Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. „Představili jsme především zařízení na snímání sítnice oka, robot RUDA a detekci živosti vs. výrobu falzifikátů,“ uvedl Martin Drahanický, který doufá v úspěšné využití navázaných kontaktů.

Hlavním zaměřením skupiny je výzkum a vývoj technologií v oblasti bezpečnosti. Největší část výzkumu se zaměřuje na biometrii. „Zabýváme se mnoha aspekty biometrie, přičemž naše znalosti a zaměření pokrývají moderní technologie, například snímání a rozpoznávání otisků prstů, duhovky a sítnice, 3D obličejové ruky, rozpoznání žil, detekci živosti různých biometrik a podobně,“ upřesnil Drahanický. Další výzkumnou oblastí skupiny jsou senzorové systémy a jejich aplikace především v robotice, která je sama o sobě součástí výzkumu. „V souvislosti s robotikou a biometrií zkoumáme inteligentní systémy a především jejich aplikace, což velmi úzce souvisí i s poslední oblastí našeho zájmu, a tou je zpracování obrazu a videa – výzkum a vývoj algoritmů, ale i jejich implementace na hardware,“ doplnil výzkumník.

Více na: <http://strade.fit.vutbr.cz>

(red)

VUT inovovalo svůj web

Nová struktura má lépe oslovit uchazeče i firmy

Radana Kolčavová

Začátkem ledna odstartovalo podávání přihlášek na většinu fakult VUT. Brněnská technika proto připravila s novým rokem i nový web, který uchazečům výrazně zjednoduší orientaci. Moderní struktura usnadní přístup i zástupcům firem, kteří mají zájem o spolupráci. Na základě hloubkové analýzy všech cílových skupin upravilo VUT své celouniverzitní stránky, které jsou nově i responzivní, takže se přizpůsobí prohlížení z mobilů či tabletů.

Protože VUT je technická univerzita, více se při přípravě webu zaměřila na technickou funkčnost stránek, které jsou nyní responzivní a jejich struktura odráží i zahraniční trendy

potřeb hlavních cílových skupin. V první řadě šlo o dotazníkovou šetření a hloubkové rozhovory se zástupci dvou hlavních cílových skupin – s uchazeči o studium a představiteli firem

Gaudeamus. V dotazníkovém šetření nám odpovědělo 650 prvků, kteří právě na VUT nastoupili. Prováděli jsme i analýzu chování uživatelů na webu prostřednictvím nástrojů Hotjar, absolvovali jsme rozhovory se zástupci firem i testování prototypů na fakultách a součástech brněnské techniky," popsal dílčí kroky Jan Řezáč.

Zájemce o některý ze studijních oborů VUT se tak nyní dostane k podání přihlášky na pouhých dvě kliknutí. Místo původního webu pro uchazeče www.navut.cz najdou nyní uchazeči všechny informace přímo na hlavní stránce VUT.

Zvýšil se také podíl videí, která atraktivní formou představují prostředí univerzity. Právě tvorba videoobsahu patří na zahraničních univerzitách ke stále populárnější formě komunikace s veřejností. Dnes uživatelé stráví v průměru téměř 20 minut denně sledováním on-line videí z mobilních

zařízení. A v roce 2019 budou on-line videa tvořit až 80 procent veškerých datových toků na internetu.

„S koncem roku 2017 skončila i první etapa rozsáhlého projektu modernizace webů VUT, která trvala rok a půl. Pevně doufám, že nový web svým moderním pojetím osloví co největší množství uchazečů o studium, firmy i veřejnost. Vše se podařilo jen díky mimořádnému nasazení Marka Strakoše z Centra výpočetních a informačních služeb VUT a také Marty Vaňkové z Oddělení marketingu a vnějších vztahů. Těm především patří můj dík, protože místo klidné oslavy

Dnes uživatelé stráví v průměru až 20 minut denně sledováním on-line videí z mobilních zařízení, v roce 2019 budou on-line videa tvořit až 80 procent datových toků na internetu.

v oblasti komunikace. „Před rokem jsme na web www.vut.cz měli z mobilních zařízení cca pětinu všech přístupů, nyní je to už čtvrtina. Zahraniční univerzity evidují dokonce půlku všech přístupů z chytrých telefonů. Proto bylo potřeba univerzitní web modernizovat, aby odpovídal aktuálním trendům," uvedl programátor Marek Strakoš z Centra výpočetních a informačních služeb VUT, který se na tvorbě nového webu podílel.

Samotnému programování ale předcházela důkladná analýza

a institucí. Do průzkumu se zapojili také studenti a zaměstnanci VUT, kteří testovali nový web už v jednotlivých fázích přípravy. Formou konzultací přispěli i odborníci na weby, například Jan Řezáč, který stojí mimo jiné za turistickým portálem GoToBrno.cz, webem Plzeňského Prazdroje nebo České tiskové kanceláře. Je také autorem oblíbené knihy Web ostrý jako břitva.

„V první fázi jsme dělali rozhovory se zástupci VUT, studenty, studijními referentkami nebo uchazeči z veletrhu

vánočních svátků nonstop pracovali na novém webu naší univerzity," dodala hlavní koordinátorka projektu Renata Herrmannová. Web se výsledně podařilo spustit 29. prosince 2017.

V letošním roce se k celouniverzitnímu webu postupně připojí i jednotlivé fakulty VUT, aby se tak podařilo definitivně sjednotit vizuální komunikaci brněnské techniky. Jako první by měl přijít na řadu web Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií. „Momentálně dáváme dohromady data pro jednotlivé stránky, kde nelze obsah získat z databáze nebo informačního systému. Předpokládáme, že web spustíme ve zkušební verzi o letních prázdninách," říká proděkan pro vnější vztahy Jiří Háze z FEKT. Další fakulty se pak připojí s nadcházejícím akademickým rokem.

„Kromě průběžného doplňování české verze připravujeme i aktualizaci anglické části webu. Souběžně už ale řešíme přechod jednotlivých fakult na novou strukturu. Jen pro představu, náš web www.vut.cz navštíví denně v průměru 40 tisíc uživatelů," doplnila Marta Vaňková.

S konceptem webu pomáhal již zmíněný Jan Řezáč a grafiku měl na starosti Jiří Tvrdek. Interní implementaci pak zajišťoval CVIS a OMMV. Na přípravě se ale podíleli i stávající studenti VUT, například student Petr Chalupa zajišťuje fotografování všech zaměstnanců VUT. V době uzávěrky tohoto čísla už jsou hotové více jak dvě třetiny všech fotek, které se letos objeví na webových vizitkách zaměstnanců VUT. S projektovým řízením pak pomohl dnes již bývalý student Michal Matyščík.

Kromě nového webu dostal nedávno nový kabát také Intraportál, StudIS a Teacher. „Do těchto modulů informačního systému přicházelo asi 30 procent návštěvníků z mobilu či tabletu, proto jsme rozhraní sjednotili a udělali jej responzivní. Pro jednodušší orientaci v menu jsme jej přeskupili a doplnili i možnost v něm vyhledávat jednotlivé moduly," připomenul Marek Strakoš ze CVIS. Například Intraportál eviduje denně asi 20 tisíc návštěvníků, StudIS asi 30 tisíc návštěvníků a modul pro akademické pracovníky Teacher navštíví denně zhruba 700 učitelů. ■

SUMMARY: At the beginning of the new year, the Brno University of Technology launched its new website, which makes the orientation of new applicants much easier. Its modern structure also facilitates access to business representatives interested in cooperation. The BUT university website was updated on the basis of in-depth analysis of all target groups; it now includes responsive design to enable browsing from mobile devices, smartphones and tablets. Besides the new website, the Intraportal, StudIS and Teacher applications were also recently redesigned.

Nový kancléř: Otevřené vedení jednoznačně patří do akademického prostředí

Od začátku února nastoupil do funkce kancléře VUT právník Kamil Gregorek. V rozhovoru pro Události představil úkoly, které před ním stojí. Kromě sekretariátu rektora, který se v budoucnu bude označovat jako kancelář rektora, se chce zaměřit také na zvýšení transparentnosti rektorátu a lepší „firemní“ komunikaci na brněnské technice.

Radana Kolčavová
Foto Igor Šeřf

Nejprve obecná otázka na úvod. Co je vlastně náplní práce kancléře?

Kancléř není funkce, která by byla specifikována zákonem. To znamená, že záleží na nastavení konkrétního rektora, jak funkci nadefinuje. Primárně je kancléř výkonným asistentem rektora, takže například hlídá plnění úkolů, které rektor zadal na kolegiu, kontroluje věcný obsah dokumentů, jenž rektor podepisuje, nebo stojí v čele kanceláře rektora. Ta zatím nese označení sekretariát rektora, ale měla by se v budoucnu přejmenovat. No a pak je tu druhá část, celouniverzitní, kdy na VUT kancléř sedí i na zasedání nejužšího vedení, což je trochu specifikum. Kancléř bývá i na jiných školách členem kolegia rektora, ale na VUT je přímo členem nejužšího vedení, kde se řeší celouniverzitní otázky. Dále má kancléř ve spolupráci s kvestorem a prorektory určité oprávnění působit na rektorát tak, aby se posouval a rozvíjel: ať už to znamená zefektivnění administrativních procesů, nebo třeba oblast lidských zdrojů, takže to je taková třetí

část spojená přímo s fungováním rektorátu.

Proč došlo po letech ke znovu- obsazení funkce kancléře? Kancléř na VUT v minulosti pů- sobil, ale dlouhé roky zůstala tato pozice neobsazená.

Agenda v managementu vysoké školy se násobí. I fakulty a součásti cítí, že s novou legislativou přichází stále nové požadavky a nároky na vysoké školy. Rektor i kvestor intenzivně komunikují s ministerstvem i poskytovateli projektů. Agenda se ale postupně nabaluje, takže kancléř může v tomto ohledu trochu ulehčit rektorovi a kvestorovi, aniž by tedy nějak přebíral jejich pravomoce.

Využijete při práci kancléře právní vzdělání?

Požadavek na právní vzdělání byl i při výběrovém řízení, takže určitě ano. Kancléř se stará o vnitřní legislativu VUT: jde o dokumenty, které jsou závazné pro rektorát, fakulty i součásti. Není to ovšem tak, že bych nahrazoval činnost Právního odboru VUT. Podle mě je právní uvažování trochu jiné – víc formální, striktní a systematické. Myslím, že na tuto mou stránku bude rektor apelovat.

Na co se chcete zaměřit jako první?

Prvním úkolem je upevnit kancelář rektora, dnešní sekretariát. Dlouholetá asistentka rektora paní Kalužová odchází k poslednímu březnu, takže byl přijat ve výběrovém řízení nový člověk – paní Břicháčková. Vše se tedy musí nejprve personálně stabilizovat, ale mám už nějaké nápady na využití nových technologických nástrojů, například různých sdílených služeb, a obecně na elektronizaci agendy. Nyní připravujeme také Organizační řád rektorátu, který nabádá k větší transparentnosti: zjednodušuje popis činností, co jednotlivé odbory dělají, zjednodušuje i jejich strukturu a vedoucí pracovníci musí tyto činnosti přiřadit ke konkrétním zaměstnancům, aby bylo na webu na první pohled jasné, komu mohou lidé z fakult a součástí zavolat. Nový návrh vypouští pojmy, jako je centrum nebo útvar, ale zůstávají odbory. Zastávám názor, že předpis by měl být jednoduchý, pokud je to možné, jednoznačně přehledný a srozumitelný, a to nejen co do formy, ale i obsahu.

Rektor veřejně avizoval, že se chce zaměřit na „firemní“ komunikaci uvnitř VUT. Budete se v tom nějak angažovat?

Interní komunikaci vnímám jako zásadní téma spojené s firemní kulturou, ať už si pod tím představujeme cokoliv. Pokud se nedokážu domluvit se svými kolegy, podřízenými nebo vedoucími, tak budu mít asi velký problém v plnění úkolů a ve své práci. Na VUT existuje jen velmi málo takto izolovaných činností, na jejichž plnění nikoho dalšího

nepotřebuji. Většinou se musíme nějak domluvit. Nemám ambice, že bych působil na komunikaci mezi jednotlivými součástmi, to je spíš otázka na novou prorektorku pro akademické záležitosti, ale rád bych působil na interní komunikaci v rámci rektorátu. Chtěl bych zintenzivnit komunikaci mezi vedoucími jednotlivých odborů. Rektorát je servisní a reprezentativní středisko VUT, kdy komunikace mezi pracovníky rektorátu je základem.

Dokázal byste nějak v krátkosti zhodnotit silné a slabé stránky VUT?

Z mého pohledu je momentálně nejslabší stránkou VUT roztržitost informačních systémů. Některé součásti si vytvořily vlastní systémy, což samo o sobě není špatné, ale musí pak fungovat přenos dat. V této věci už nyní jednáme s prorektorem pro informační technologie. Co se týče silné stránky VUT, tak asi budu brát z úst rektorova slova, protože podle mě jsou to lidé. VUT je sice jedna právnická osoba, ale i podle práva je právnická osoba jen fiktivní subjekt, taková právně definovaná bublina. To, co tu bublinu naplňuje, jsou skuteční lidé, jednotliví pracovníci a studenti VUT. Přiznejme si, že sebelepší právnická osoba studenty nic nenaučí, pokud na místě vyučujícího nebude sedět i kvalitní člověk, který dokáže studenty nadchnout. Můžeme mít sebelepší stroje, ale když u nich nebudou sedět kvalitní lidé, tak se prostě a jednoduše nikam neposuneme.

Na VUT pracujete už pět let.

Vidíte tedy za tu dobu nějaký posun?

Když se podívám na svou práci na Právním odboru, tak jednoznačně vnímám nárůst agendy a negativních dopadů vnějších vlivů, zejména co se týče kvality legislativy. Často se třeba v nějakém zákoně objeví odrážka, že se to týká i veřejných vysokých škol. U protikuřáckého zákona napsali pro změnu jen školy a školská zařízení, takže nás nechali se dohadovat, zda se to vztahuje i na vysoké školy apod. Zákonodárci by nám mohli trochu pomoci, kdyby legislativu lépe naformulovali. Z ní pak vyplývá byrokracie, která někdy bývá vnímána jako konstruována rektorátem. Ať ale nejsem jen negativní, myslím, že rektor i kvestor svou otevřeností a manažerským cítěním posouvají rektorát kupředu. Udělali změny, které podle mě mají „drive“. Oba jsou velmi komunikativní vůči součástem a chtějí slyšet jejich nápady a názory. To platí na celé vedení. Pokud za nimi přijdete, tak vás vyslechnou a nemusíte se bát říct svůj názor. Otevřené vedení podle mě jednoznačně patří do akademického prostředí. ■

S čím Vám může kancléř pomoci? Jeho pravomoci najdete na www.vutbr.cz/vut/struktura/kancler

Chcete kontaktovat kancléře? Pište na kancler@ro.vutbr.cz

Kdo je Mgr. Kamil Gregorek?

• Vystudoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity a pracoval v advokátní kanceláři.

• V roce 2013 složil advokátní zkoušky a přešel na VUT, kde pět let působil na Právním odboru.

• Žije v Brně, je mu 32 let, je ženatý a má malého syna.

• Rád sportuje, dříve zpíval v pěveckém sboru a ve volném čase skládá LEGO. Ale jak s nadsázkou říká, protože je právník, tak jediné podle návodu.

SUMMARY: At the beginning of February, lawyer Kamil Gregorek was appointed to the position of Chancellor of BUT. In an interview with Události, he presented the tasks he will be facing. Besides the Rector's Secretariat, which will be referred to as the Rector's Office in the future, he wants to focus on increasing transparency of the Rectorate and improving "corporate" communication within the BUT. Kamil Gregorek graduated from the Faculty of Law, Masaryk University. He was appointed Chancellor after five years at the BUT Department of Law.

OSOBNOST

Petr Spielmann: FaVU není jen třešnička na dortu VUT

Rok 1969. Petr Spielmann jako nový spolupracovník Muzea Bochum

Může se to zdát jako paradox – historik umění Petr Spielmann (1932) celý svůj život zasvětil umění, a na sklonku loňského roku obdržel vysoké ocenění rektora brněnské techniky. Vždy ho přitahovaly nejrůznější přesahy a mezioborové souvislosti a hluboký smysl nacházel i v koexistenci umění a vědy. I proto se po jistém váhání už v důchodovém věku rozhodl přijmout místo děkana na Fakultě výtvarných umění VUT.

Jana Novotná
Foto archiv Petra Spielmanna

Osud Petra Spielmanna byl ovlivněn neblahými důsledky otcova židovského původu i silným sociálním cítěním jeho matky. Z celé řady umělecky zaměřených předků obou rodičů na něj působil především otec architekt, který miloval hudbu a literaturu. Malý Spielmann vyrůstal v domácnosti, kde byl uctíván T. G. Masaryk a mluvilo se dvěma jazyky. „Říkám, že němčina je má otcovština a čeština moje mateřština,“ směje se Spielmann. Už jako student byl angažovaný, a tím si dle svých slov způsobil mnohé průšvihy. „Musím se poklonit všem svým učitelům od obecné školy až po Masarykovu univerzitu, kteří se mě vždycky zastali,“ oceňuje dnes kunsthistorik. Když na gymnáziu v Praze uspořádal večer na památku T. G. Masaryka, hrozilo mu vyloučení ze všech škol v republice. I proto se po maturitě hlásil na dějiny umění a národopis raději do Brna.

Na Masarykově univerzitě se ocitl v nepěkné době stalinsmu, přesto brněnský seminář dějin umění v komunistickém Československu považuje za naprosto mimořádné pracoviště. „Byl to jediný ústav, kde vedoucí i jeho nejbližší tým byli nestraníci, až na jedinou asistentku, a té jsme říkali fíkovou list,“ vzpomíná Spielmann. „Doba to byla strašná, ale dělal jsme věci téměř nedovolené. Velice brzy jsem se spřátelil se Zdeňkem Kudělkou, učitelem, který mě přijímal na fakultu, a společně jsme byli u založení první brněnské tvůrčí skupiny Brno 57.“ Jejimi členy byli výtvarníci Bohumír Matala, Jánuš Kubíček, Vladislav Vaculka, Vladimír Vašíček, Pavel Navrátil,

ale i architekt Ivan Ruller, hudební skladatel Jan Novák, výtvarnými teoretiky byl vedle Kudělky a Spielmanna Jaromír Zemina. Ve stejné době navázal Spielmann kontakt s ředitelem Domu umění Adolfem Kroupou a jeho asistentkou Gertou Pospíšilovou, kteří měli zásluhu i na jeho pozdějším působení v Německu.

Po studiích v roce 1957 nastoupil Spielmann do Muzea města Brna, ve stejném roce se oženil, v roce 1959 se narodil syn Marek. Po nějaké době pracoval jako člen koordinační komise, která měla na starost vytřídování mobiliáře na státních hradecích a zámcích. „Každý měl přidělené své památky, já například Pernštejn, Buchlov a Buchlovice, kde jsme každou část mobiliáře hodnotili a zařazovali do tří kategorií, byly to tisíce položek,“ vysvětluje Spielmann. Práce řídil ředitel Národní galerie v Praze Vladimír Novotný, který si pak několik lidí z komise vzal k sobě do Prahy, Spielmanna do grafické sbírky, odkud byl později přeřazen do sbírky moderního umění. V době Pražského jara byl zvolen předsedou Závodního výboru NG a po srpnu 1968 mu bylo umožněno vycestovat pracovním do Západního Německa.

Spielmannovo německé angažmá se uskutečnilo na pozvání ředitele muzea v Bochumi Petera Lea, který tehdy jako jediný na světě sbíral a vystavoval evropské umění z obou stran železné opony. S výstavou své sbírky jezdil po Evropě a při jednom zastavení v Domě umění Brně se setkal i s ředitelem Kroupou a jeho asistentkou. „Ptal se jich, jestli neznají někoho, kdo by šel k němu jako

Akce solidarity Svoboda pro Václava Havla v bochumském muzeu v červnu 1980

asistent, protože v Německu neměl nikdo zájem o místo v Porúří, a oni mu řekli o mně,“ vzpomíná Spielmann. Na spolupráci se pak přímo s Leem domluvil v roce 1968, kdy při cestě do Německa navštívil muzeum v Bochumi. Původně roční smlouva měla být dle příslibu tehdejšího ředitele NG Jiřího Kotalíka prodloužena, ale po uplynutí roku to bylo zamítnuto. Spielmann tedy rozvázal pracovní poměr s NG a požádal o prodloužení pobytu ministerstvo kultury. Žádost zůstala bez odezvy a kádrové oddělení NG mu sdělilo, že je emigrant.

Nedá se říct, zda u Petra Spielmanna jako nedobrovolného emigranta převažovaly pocity ztráty, či vítězství. „Bylo tam obojí. Neměl jsem úplnou svobodu, protože můj šéf byl sice skvělý odborník, ale jeho žena mě nenáviděla kvůli mému židovskému původu,“ vysvětluje Spielmann. Když Leo v roce 1972 zemřel, byl pověřen

vedením muzea. Ještě než došlo k řádné volbě ředitele, stačil si udělat takovou pověst, že byl v konkurzu Městské rady zvolen jednomyslně ze 17 kandidátů. Na celých 25 let se pak ocitl v čele muzea a pokračoval v práci svého předchůdce. Díky otci, který chodil do německých škol, nemusel Spielmann žádat o azyl. Byl uznán jako tzv. Spätheimkehrer, a díky tomu získal pas a práva německých občanů, o československé občanství ovšem při nabytí německého přišel. Petr Spielmann zavedl v Bochumi otevřenou galerijní koncepci.

Na jeho výstavách se setkávaly nejrůznější exponáty nezávisle na čase a místě svého původu, které doplňovaly projevy hudební, literární, společenskoverní... „To mi bylo blízké už za mých studií v Brně, takže do Německa jsem přišel s koncepcí obdobnou té Leově. Teprve tam jsem ji ale mohl svobodně realizovat, a ačkoliv

Zleva bývalý ministr Severního Porýní-Vestfálska Johannes Rau, Petr Spielmann, bochumský umělec Fritz Gratzki

jsem měl i své odpůrce, byl jsem svým pánem a měl i podporu významných německých osobností,“ vzpomíná někdejší ředitel muzea. Svě vzpomínky na působení ve vedení bochumské galerie shrnul Petr Spielmann v knize Museum als Ort der Begegnung, Museum Bochum 1972–1997 (Muzeum jako místo setkávání), která vyšla v Nakladatelství VUTIUM.

Za svého působení otevřel muzeum studentům bochumské univerzity, kde přednášel, pořádal zde setkání národnostních menšin, akce pro děti, společenská setkání na aktuální politická témata – v roce 1980 například akci vyjádření solidarity nazvanou Svoboda pro Václava Havla. Založil Kemnade International, úspěšný folklórní festival národnostních menšin, který pořádal od roku 1973 až do svého odchodu. „Dovolil jsem si pozvat i kamarády z Uherského Hradiště, cimbálovou muziku Jaroslava Čecha,

kteřá se stala obrovským tahákem festivalu,“ vzpomíná Spielmann na festival, na němž vystupoval například i Karel Kryl.

Ironií osudu mohl Spielmann v Bochumi vystavovat díla československých umělců (ale i dalších „zakázaných“ osobností zemí východní Evropy), s kterými by se doma oficiálně nikdy nesešel. Podařilo se mu vytvořit jedinečnou sbírku čítající okolo 1 200 exponátů českého a slovenského umění, která zahrnovala díla Jana Preislera, Vojtěcha Preissiga, Toyen, Josefa Šímy, Františka Kupky, Otto Guttfreunda, ale i Jana Koblasy, Mikuláše Medka, Vladimíra Preclíka, Bohumíra Matala, Jánoše Kubíčka a dalších. Na sochařské sympozium, kde byl předsedou komise rakouský sochař Karl Prantl, se podařilo pozvat do Bochumi Aleše Veselého, který pak díky tomu získal v Německu několik velkých zakázek. S Bochumí se Spielmann rozloučil v roce

1997 mimo jiné velkou výstavou Josefa Čapka.

Po odchodu z funkce ředitele se ve svých 65 letech vrátil do Brna a v roce 2004 byl zvolen děkanem Fakulty výtvarných umění VUT. O funkci se ucházel hlavně proto, že se cítil být celým svým osudem svázán s Brnem, i proto, že se rád stýkal s mladými lidmi. Celý život se snažil vykládat umění ve všech souvislostech všech jeho druhů a připomínat jeho potřebu v životě člověka. Ale existoval ještě jeden důvod, a sice Spielmannovo celoživotní zaujetí pro Pabla Picassa a kubismus. „V Picassově díle se spojují dva aspekty, na jedné straně estetický, poetický, na druhé straně se v jeho zobrazení prostoru projevoval nepopíratelně vliv myšlenek Alberta Einsteina – problém časoprostoru, tedy spojení umění a vědy,“ vysvětluje Spielmann, kterému připadalo přirozené, že fungování výtvarné fakulty na technické univerzitě může iniciovat společná řešení některých problémů.

Jako děkan se chtěl pokusit realizovat své představy učiliště mezi vědou a uměním. Po nástupu do funkce jmenoval

svého předchůdce Jana Sedláka vedoucím katedry teorie a dějin umění a J. H. Kocmana svým statutárním nástupcem. Na fakultě založil galerii Aula, která zahájila provoz výstavou Woodyho Vašulky, zasloužil se o udělení akreditace doktorského studia a zavedl pravidelné schůzky se zástupci studentů. I když jako děkan učit nemusel, s radostí předával své zkušenosti nejen studentům FaVU, ale spolu s Janem Sedlákem i posluchačům U3V. Když se po prvním období s funkcí děkana rozloučil, nadále učil dějiny umění a doktorandy.

Ne náhodou přeložil Petr Spielmann pro své poslední kolegium rektora přednášku Yehudi Menuhina O umění a vědě a věnoval ji svým kolegům. Slova houslového virtuosa znovu připomněl, když mu byla na Akademickém shromáždění v listopadu 2017 udělena zlatá medaile VUT: „Menuhin říká, že jeden z hlavních rozdílů mezi uměním a vědou je, že věda je předvídatelná a umění nepředvídatelné. Živý okamžik je nepředvídatelný, a v tom je jeden z hlavních zmatků naší doby: chtěli bychom přiložit metr na neměřitelné.“ ■

SUMMARY: Throughout his entire life, art historian Petr Spielmann (1932) has attempted to interpret art in every possible context and to remind of the importance of art in human life – he did so during his 25-year career as a director at the Bochum Art Museum in Germany, and also since returning to his homeland. He has always been interested in various overlaps and interdisciplinary connections, and he found a profound sense of meaning in the coexistence of art and science. That is why he decided, after some hesitation and despite his retirement age, to accept the post of dean of the Faculty of Fine Arts at Brno University of Technology. Last November, he was awarded the Gold Medal of the Rector of the Brno University of Technology for his life-long achievements.

Výuka je důležitější než administrativa, říká Jarmila Dědková

Jana Novotná
Foto Igor Šefr

Jarmila Dědková nastoupila ke studiu na tehdejší Fakultě elektrotechnické (dnes FEKT) VUT v roce 1978 a od té doby ji v podstatě neopustila. Uplynulých osm let zde jako vůbec první žena zastávala funkci děkanky FEKT a administrativou se bude jako proděkanka pro vzdělávací činnost zabývat i nadále. Na škole zůstala po ukončení studií hlavně kvůli výuce, a tak se těší, že se bude zase víc věnovat studentům a znovu se zapojí i do vědecké práce.

Jak jste se rozhodovala pro svůj budoucí obor?

Matematika a fyzika mě bavila už na základní škole, takže kromě gymnázia ve Znojmě, kde jsem se narodila, jsem se přihlásila i na gymnázium Mikuláše Koperníka v Bílovci, kde tenkrát poprvé otevírali třídu se zaměřením na matematiku, a tam mě přijali. Jít na techniku jsem neplánovala. Vždycky mě to táhlo k pedagogice, ale pro učitelství na přírodovědecké fakultě jsem tenkrát neměla správný kádrový profil, tak mi na gymnáziu poradili, ať zkusím elektrofakultu v Brně. Tady jsem se pak k pedagogice také dostala. Bylo to sice víc orientováno na elektro, ale matematiky a fyziky je tu také dost.

Na elektrofakultě jste studovala v letech 1978–1983 a pak už jste ze školy nikdy neodešla.

Ano, fakulta se mi vlastně stala osudem. Po skončení studií, protože mě zajímalo modelování elektromagnetických polí, jsem se zde ucházela o aspiranturu. Nejdřív jsem nastoupila na dvouletý studijní pobyt, potom na interní vědeckou aspiranturu a v roce 1990 jsem nastoupila jako odborná

asistentka na Ústav teoretické a experimentální elektrotechniky.

Jak se stane, že se děvče začne zabývat modelováním elektromagnetických polí?

Během studia jsem chtěla pracovat jako pomocná vědecká síla a na katedře teoretické a experimentální elektrotechniky byla skupina, která s problematikou numerického modelování tehdy začínala, tak jsem se zapojila a už jsem v oboru zůstala. Modelování elektromagnetických polí je svým způsobem velmi abstraktní záležitost. Koho baví matematika a fyzika, chápe související pojmy snáze, jinak je to tak trochu duchařina, jak studenti často říkají. Fyzikální pole není hmatatelné, ale důsledky jeho působení a účinky často viditelné jsou.

Co vás na tom oboru zaujalo?

To byla právě matematika. Dokázala jsem si pod různými symboly představit něco konkrétního a vnímala jsem fyzikální význam jednotlivých veličin, s kterými se pracuje. Když člověka baví propojení matematiky a fyziky, tak této oblasti velmi rychle porozumí. Ale jinak to samozřejmě chce svůj čas, než si vytvoříte

představy o rovnicích, co mohou fyzikálně znamenat, jaké jsou jejich důsledky, a zejména kde se dají využít, protože to využití je dnes velmi lukrativní a hledají se stále nové cesty. Bez teorie to nejde a právě teorie vám může ukázat správný směr, kterým se vydat.

Jak vzpomínáte na svá studia? Tehdy byla elektrofakulta lokačně dost rozdrobená...

Ano, měli jsme to asi náročnější než dnešní studenti, ale my jsme to brali jako takovou poznávačku. Učebny byly tehdy opravdu po celém Brně. V budouvě dnešního rektorátu sídlila katedra teoretické a experimentální elektrotechniky, která se pak postupně stěhovala do dalších lokalit, a tam jsem začínala na studijním pobytu. Ve velké zasedací místnosti byla laboratoř teorie obvodů, kde jsem měla jako asistentka první cvičení. Dodnes, když tam přijdu, vždycky si na to vzpomenu.

S jakými pocity jste před osmi lety nastupovala do funkce děkanky?

Obrovskou výhodou bylo, že jsem předtím působila sedm let jako studijní proděkanka a měla jsem poměrně dobrou představu o působnosti vedení

fakulty. Když mě před 15 lety oslovil tehdejší děkan Radimír Vrba, jestli bych neměla zájem starat se o studijní záležitosti, uvítala jsem to, protože jsem měla k této oblasti velmi blízko. Několik let jsem působila jako členka Akademického senátu fakulty v legislativní komisi, kde se aktualizovaly všechny vnitřní předpisy včetně studijních, což bylo při práci studijní proděkanky velkou výhodou. Nikdy jsem ale nepočítala s tím, že bych mohla být děkankou.

Také jste na elektrofakultě byla první ženou v této funkci, že?

Ano, právě proto, ale když jsem byla oslovena a posléze slíbila, že budu kandidovat, tak po mém zvolení a jmenování do této funkce už nezbylo nic jiného, než se starat, aby věci fungovaly, už nebylo cesty zpátky. Uteklo to ale strašně rychle. Zpočátku mi to tak nepřipadalo, první čtyři roky jsem si říkala, jak to všechno budu zvládat, ale pak to velmi rychle

uběhlo a ty další čtyři roky ještě rychleji. Měla jsem štěstí, že už jako proděkanka jsem byla členkou výborného týmu profesora Vrby a s podobným týmem jsem pak pokračovala i jako děkanka.

Co se za těch osm let podařilo vybudovat?

Hned když jsem nastoupila, se začala uskutečňovat vize bývalého děkana Vrby soustředit celou fakultu do jednoho místa. Právě se dokončovala budova

Technická 10, krátce po mém nástupu jsme se stěhovali, a řešil se projekt na vybudování budovy T12, která poskytla vzdělávací infrastrukturu pro sedm dalších ústavů. To se podařilo dokončit v roce 2012 a ještě předtím se podařilo zahájit rekonstrukci třetí velké budovy T8, která byla dokončena v roce 2015. Nakonec se podařilo vybudovat Vědeckotechnický park profesora Lista, kde se nacházejí dvě velmi zajímavé strategické laboratoře

K povinnostem děkanky patří i odhalování památníků, v tomto případě busty Josefa Sumce před budovou rektorátu.

fakulty, a to je zkratovna a laboratoř velmi vysokého napětí. Využívají se jak pro spolupráci s průmyslem, tak zejména pro studenty, ale jsou zde i prostory pro začínající firmy, což byla podmínka toho projektu.

Kromě staveb se podařilo re-akreditovat studijní programy, jejichž akreditace končila, a zavést tři nové mezioborové studijní programy – Angličtina v elektrotechnice a informatice, Audio inženýrství a Informační bezpečnost. Od minulého roku chystáme žádosti o akreditaci v souvislosti s novelou vysokoškolského zákona a se změnou struktury studijní program – obor. První fázi už máme za sebou, máme už i nějaká hodnocení a doufám, že i finální rozhodnutí Národního

akreditačního úřadu bude v duchu hodnotících doporučení.

Za dobu svého děkanství jste také posílila komunikaci fakulty se studenty.

Se studenty jsem dobře komunikovala už jako proděkanka. Na fakultě působí spolek Studenti pro studenty, kterému vycházím vstříc, protože nám pomáhají přenášet potřebné informace směrem ke studentům a také vysvětlovat některé skutečnosti. To, co se děje na fakultě, totiž mnohdy může z pohledu studenta sklídit kritiku, ale když se mu vysvětlí pozadí, mnohé věci se tím vyjasní.

Právě se zabýváte ve funkci proděkanky. Dá se vůbec říct, že poté, co jste ze sebe sňala břemeno děkanství, se vám ulevilo?

Ale ano, ten rozsah odpovědností je jiný a do jisté míry je to vlastně to samé, co jsem

vykonávala před osmi lety. Ale je tu novela vysokoškolského zákona, je potřeba ji implementovat do praxe, což už je sice částečně vykonáno, ale spousta věcí se projeví, až když se uvedou do života.

Budete mít konečně čas i pro vědeckou práci?

Doufám, že ano, nechtěla bych trávit svůj profesní život jenom administrativou. Naposledy jsem se zabývala impedanční tomografií, projekty jsme neměli, nebyl na to prostor

z důvodů časového vytížení. Ale snažím se sledovat, co se děje na jiných pracovištích, tak uvidíme...

Budete se zase více věnovat i výuce?

Ano, kvůli výuce jsem na škole zůstala, takže ani jako děkanka jsem úplně neztratila kontakt se studenty, to by mě mrzelo. Ve srovnání s administrativou je to to důležitější – komunikovat se studenty, předávat jim, co je třeba, a posouvat je někam dál. ■

Kdo je prof. Ing. Jarmila Dědková, CSc.?

Jarmila Dědková se narodila ve Znojmě.

Studium na Fakultě elektrotechnické VUT ukončila v roce 1983. Po dvouletém studijním pobytu zahájila v roce 1985 vědeckou přípravu – aspiranturu v oboru Teoretická elektrotechnika na katedře teoretické a experimentální elektrotechniky FEI VUT. Disertační práci na téma Příspěvek k metodě povrchových nábojů obhájila v roce 1990. Na VUT se v oboru Teoretická elektrotechnika v roce 2001 habilitovala a v roce 2007 byla jmenována profesorem pro tento obor.

Od roku 1990 je zaměstnána na Ústavu teoretické a experimentální elektrotechniky FEKT VUT postupně jako odborný asistent, docent, profesor. V současné době je zapojena zejména do výuky předmětů zaměřených na elektrotechniku, vyučovala předměty Teorie elektromagnetického pole, Modelování elektromagnetických polí. V doktorském studiu vedla disertační práce zaměřené na nové metody pro elektrickou impedanční tomografii.

Od roku 2003 působí ve vedení FEKT, v letech 2003 až 2010 jako studijní proděkanka, v letech 2010 až 2018 jako děkanka fakulty, od února 2018 opět jako studijní proděkanka.

SUMMARY: Jarmila Dědková started her studies at the former Electrotechnical Faculty (now Faculty of Electrical Engineering and Communication), Brno University of Technology in 1978 and has practically never left the university ever since. For the past eight years, she has been the first female dean of the FEEC, and she will continue her administrative work as a vice-dean for education. She once stayed at the faculty mainly for the sake of teaching, so she now looks forward to working more with students once again, as well as performing more research.

ÚSPĚCH

Byli jsme první, kdo několik dosud samostatně řešených metod propojil v jeden celek, říká Jiří Matyáš

Koncem loňského roku prošla médií zpráva, že student VUT Jiří Matyáš ve své diplomové práci vyřešil, jak prodloužit výdrž baterií v mobilních telefonech. Tak jednoduché to bohužel není, ale že se svou diplomovou prací zvítězil v soutěži IT SPY, je nesporné. Uspěl v konkurenci 1 800 diplomových prací a v únoru letošního roku byl oceněn i v soutěži Brno Ph.D. Talent. Autora úspěšné práce, který pokračuje v doktorském studiu na Fakultě informačních technologií a se svou výzkumnou skupinou navázal na úspěšně rozjetý projekt, jsme se zeptali, v čem je hlavní přínos práce.

Jana Novotná
Foto archiv Jiřího Matyáše

Můžete svou práci představit, aby to pochopil i laik?

Obecně se zabýváme problematikou přibližného počítání. Přibližné systémy se staví ze základních hardwarových součástek, tzv. přibližných obvodů. A je celkem obtížné navrhnout ty součástky tak, aby byly efektivní, tedy aby vznikl

dobrý kompromis mezi tím, jak přesně ta součástka počítá a kolik ušetří oproti původní, přesné verzi. Náš přístup umožnil aproximovat neboli vyvíjet tyto přibližné součástky, které jsou řádově větší, než bylo dosud možné. Tudíž ty součástky, které se dají vyvinout, jsou větší, komplexnější a přibližné systémy z nich postavené mohou mít lepší vlastnosti než systémy postavené z menších dílů.

Jaký efekt to může mít pro běžného uživatele?

Přibližné systémy se vyznačují tím, že mají nižší energetickou spotřebu. My se tedy nezabýváme tím, aby baterie měla větší výdrž, ale aby zařízení méně spotřebovalo, takže v důsledku má baterie pořad stejnou kapacitu, ale déle vydrží. Přibližné počítání staví hlavně na faktu, že obecně je lidské vnímání omezené. Například u mobilu, kde se počítají barvy na displeji nebo se filtruje zvuk, proto nevdí, když jsou tam drobné nepřesnosti způsobené těmito součástkami, které občas udělají nějakou chybu. Člověk to nepozná a součástky pracují při vynaložení nižší energie. Další možné využití těchto součástek je ve velkých výpočetních centrech, kde se provádějí vědecké výpočty nebo cloudové služby, jako je Google, Amazon, Facebook apod. To jsou obrovské haly s tisíci počítači a jejich největším nákladem je v současné době energetická spotřeba. Pořizovací náklady na techniku už dnes nejsou tak vysoké a celkové náklady se čím dál víc překlápí na stranu energetické spotřeby. Nejvíce energie spotřebují součástky,

kteří provádí výpočty, a právě tam by se daly ušetřit velké peníze zapojením přibližných součástek.

Stejný problém dlouhodobě řeší několik zahraničních výzkumných skupin. Čím bylo vaše řešení převratné, že jste se dostali před ně?

Spojili jsme několik metod, které byly dosud řešeny samostatně, v tom jsme byli první. Jde o spolupráci skupiny Lukáše Sekaniny, která vyvíjí hardware a evoluční algoritmy, s naší skupinou, která se zaměřuje na formálně verifikační metody, a tyto dvě metody dohromady dokázaly poskytnout mnohem lepší výsledky než dosavadní přístupy. A abychom se dostali ještě o krok dál, upravili jsme evoluční algoritmus tak, aby preferoval ty součástky, jejichž kvalitu lze rychleji ohodnotit. Tento krok přinesl další enormní zlepšení.

Kdybych to měl více rozvést, evoluční algoritmy patří mezi výpočetní techniky, které jsou inspirovány přírodou – je tam populace jedinců (tj. v našem případě přibližných součástek), kteří se mezi sebou kříží a mutují. V průběhu generací přežijí ti nejlepší, kteří se znovu upravují, a kvalita populace se tak postupně stále zlepšuje. Úspěch evolučních algoritmů závisí na počtu provedených generací, neboli čím má evoluce víc času, tím lepších výsledků dosáhne. A když nám se daří jednotlivé obvody ohodnotit rychleji než ostatním, dostáváme se s evolucí dál a máme lepší výsledky.

Pořád mluvíme o skupině, nicméně byla to vaše

diplomka. Jak vás to téma napadlo?

To téma se tu řešilo déle. Naši hardweraři už s tím měli zkušenosti a mí vedoucí Milan Češka a Tomáš Vojnar přišli s nápadem, že bychom zavedli formálně verifikační metody do evoluce a zkusili bychom, jak to poběží. Zaujalo mě to, tak jsem se na to téma přihlásil. Začali jsme na tom pracovat, našli jsme nové postupy a nástroje, které stálo za to vyzkoušet, a zjistili jsme, že fungují.

Jakou má váš vynález šanci na realizaci?

U hardware je to obecně těžší než u programů, které se dají jednoduše stáhnout a nainstalovat na PC. Než se nějaká součástka dostane fyzicky ke svému uživateli, trvá dost dlouho. Nasazení by záviselo na tom, jestli by o to měly zájem velké firmy a měly by snahu aplikovat to do svých zařízení, toho by nebyl schopen jednotlivec, ani malá skupina či akademie. Opravdu by to záviselo na několika největších firmách, kterým by se přibližné součástky vyplatilo vyrábět sériově, protože tam jsou obrovské počáteční náklady, naprosto nepřijatelné pro akademickou sféru. Teď je v oblasti hardware obecně problém, že se už moc nedaří dosáhnout zlepšení. Když si vezmete notebook před čtyřmi lety a dnes, tak jsou na tom dost podobně, a totéž platí pro mobily – nejlepší byl dlouho Apple, teď ho všichni dohnali a on už se nemá moc kam posunout. Přibližné počítání by mohlo být jedním z přístupů, který by mohl přinést další zlepšení. Problém s realizací je ale daný i tím, že počáteční

náklady na výrobu nějakého čipu se pohybují v milionech dolarů, takže zavést naše výsledky do výroby by znamenalo velkou počáteční investici.

Využil jste i fakultní superpočítač, který vaše experimenty značně urychlil. Jak to probíhalo?

Ano, říká se mu cluster, seskupení velkého množství výpočetních jednotek dohromady. Ten jsme použili, abychom mohli náš výzkum statisticky vyhodnotit a poskytnout na něj statistické záruky. S evolucí je totiž problém, že tam hraje roli i náhoda. Kvůli náhodným křížením a mutacím jednotlivých generací může některý evoluční běh dopadnout velice dobře, a jiné se mohou zaseknout v nějaké slepé evoluční větvi a už dál nepostupovat. Pro jednotlivé typy obvodů, které jsme aproximovali, existuje spousta různých nastavení, a pokud chcete ve svém výzkumu poskytnout i statistický výsledek, je potřeba provést evoluční

proces několikrát pro každé nastavení. Jeden evoluční běh trvá například dvě hodiny a vyvine jednu finální přibližnou součástku. Když chcete poskytnout statisticky podloženou informaci o úspěšnosti aproximačního procesu, je nutné to pro každé nastavení pustit třeba padesátkrát. A vzhledem k tomu, že různých nastavení můžou být stovky, dostaneme se na desetitisíce hodin výpočetního času. Na clusteru se to dá pustit paralelně na tisících jádrech současně, takže celkový čas se zkrátí na jedno odpoledne.

Používáte slovo náhoda, přitom by člověk řekl, že náhoda k vědecké práci nepatří.

Naopak. Pro spoustu problémů, které jsou těžko řešitelné exaktně, se používají metody, které se souhrnně označují jako softcomputing a to je počítání s tím, že se pracuje částečně také s náhodnými hodnotami či s neurčitostí. Existují totiž problémy, které mají velmi vysokou výpočetní složitost, například tzv.

problém obchodního cestujícího. V něm máte seznam měst a panáčka, který musí postupně všechna ta města navštívit. Cílem je najít nejkratší cestu, která ho zavede do všech měst. Čím víc měst máme, tím víc je možných kombinací, jak je může cestující projít, a celkový počet kombinací roste velice rychle. Když někdo řekne, že náhoda do IT nepatří, může zkusit postupně vypsat všechny možné cesty, vypočítat jejich délku a vybrat tu nejkratší cestu. To může fungovat pro malý počet měst, ale pokud je těch míst sto, dostaneme astronomický počet možných cest: 100!, tedy přibližně 10 157, tj. číslo, které má 157 číslic (vykřičník zde označuje operaci faktorial). Počítač nemá šanci tolik kombinací vyhodnotit. Proto se o to ani nesnažíme a raději se do výpočtů zavede náhoda. Řekne se: vyzkoušíme nějaké cesty, z toho se udělají statistiky, které spoje mezi místy jsou dobré a které špatné, a z nich se na základě pravděpodobnosti nebo náhody budou vybírat ty dobré a kombinovat se mezi sebou. Tak se vyvine řešení, které sice není optimální, protože jsme nevyhodnotili všechny možnosti, ale bude se tomu optimálnímu velice blížit. A podobně to funguje i v evoluci. Takže obecně softcomputing, neuronové sítě a evoluční algoritmy pracují s neurčitostí a daří se jim ty problémy řešit výborně.

Ještě k soutěži. Porota ocení i váš komunikační potenciál...

Možná byl více oceněn komunikační potenciál mého výzkumného tématu než můj vlastní. Abych byl upřímný,

myslím, že my ajťáci jsme na tom s prezentačními dovednostmi obecně dost bídne, mělo by se s tím něco dělat. Máme sice jeden humanitní předmět a pár prezentací či obhajob v odborných předmětech, ale to je rozhodně málo.

Hraje tam roli i tréma?

Určitě. Horší jsou krátké prezentace, když se člověk nestačí ani rozmluvit. Na IT SPY to byla čtvrt hodina, takže už jsem se trochu rozjel a stačil se uklidnit. Myslím, že doktorské studium může být i v tomto ohledu prospěšné, protože musím občas i přednášet. Vést cvičení mě naopak baví, je to jedna z nejpozitivnějších věcí tady, protože učím úplně základy, a když vidím, že to studenti pochopí a dokážou to dál použít, je to radost. Přednášky jsou obtížnější, ale myslím, že je třeba se překonávat a pořád na sobě pracovat. ■

SUMMARY: Jiří Matyáš from the Faculty of Information Technology BUT, is the overall winner of the IT SPY 2017 competition. His diploma thesis entitled "Employing Approximate Equivalence for the Design of Approximate Circuits" was assessed an outstanding project. The thesis examines the possibility of reducing the energy consumption of computing devices by reducing the accuracy of their calculations. Allowing a certain error in the calculations would simplify circuits and reduce energy consumption by up to 80 percent. Matyáš will continue his work during his PhD studies.

Jurkovičovu rozhlednu postavil Antonín Závada. Jurkovič ji nikdy neviděl

Jana Novotná
Foto Igor Šefr a Vladimír Pryček,
Magazín Patriot

Ačkoliv už je Antonín Závada (1942) v důchodovém věku, v oblasti rekonstrukcí památkově chráněných staveb a dřevěné lidové architektury je pořád jako ryba ve vodě. Absolvent Fakulty stavební VUT, který má značné zásluhy na budování Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a svůj um využil i při obnově staveb Dušana Jurkoviče, byl jako expert přizván i k projektu rekonstrukce vloni vyhořelého kostela v třineckých Gutech.

Antonín Závada vystudoval stavební průmyslovku ve Valašském Meziříčí a po maturitě nastoupil na umístěnou k Pozemním stavbám. Když pak v roce 1964 odešel do Valašského muzea v přírodě, tehdejší ředitel ho vyslal na VUT. Fakultu stavební tedy vystudoval dálkově, přesto na brněnskou techniku rád vzpomíná. „Fakulta byla tehdy na Barvičově ulici, byla skvěle vybavená, matematika mi šla vždýcky levou zadní. Učil nás mimo jiné Vladimír Meduna, který byl tenkrát rektorem a do výuky chodil v tmavém obleku a kravatě,“ vzpomíná Závada, který studium zvládal lehce. Současně s ním se seznamoval s chodem Valašského muzea, kde v průběhu let zásadně ovlivnil podobu vznikající Valašské dědiny a Mlýnské doliny. „Když jsem do muzea přišel,

byly tam dvě chalupy, a když jsem odcházel, bylo tam skoro to, co dnes vidíte.“ Když v roce 1973 plánovali novou koncepci rozvoje muzea, dostal pod sebe projekci. Prováděli zde dokumentaci objektů, které si pro skanzen vyhlédli, ty potom skupovali, a pokud majitelé nechtěli prodat, vytvářeli jejich věrné kopie. „Dnes byste nepoznali, co je původní a co replika. Měl jsem výborné zkušené řemeslníky, hodně jsem se od nich naučil,“ pochvaluje si Závada. Ačkoliv v muzeu zastával dlouhá léta funkci náměstka ředitele, v Rožnově dělal všechno, od hřebíku až po vědu, jak sám říká. Rád vzpomíná, jak často chodil v montérkách a pracoval společně s řemeslníky.

Antonín Závada se ve svém oboru vypracoval ve skutečného odborníka a za svůj život se podílel na záchraně mnoha památkově chráněných staveb. Pustevny od architekta Dušana Jurkoviče, které dnes

Antonín Závada při průzkumu spáleniště kostela v třineckých Gutech

patří pod Valašské muzeum, se jeho zásluhou památkou dokonce staly. Když se v roce 1995 Pustevny začaly rozpadat, podařilo se mu díky intervenci na ministerstvu kultury dostat stavebně cenný areál do komise památkového ústavu a ta návrh schválila. S opravou Jurkovičových staveb to ale nebylo snadné. „Žádné projekty nebyly, byla jen stavba v havarijním stavu. Jurkovič to asi kreslil přímo na místě na hoblovanou desku a barvy si míchal taky sám,“ vzpomíná stavař na roky práce, kdy postupně opravili Libušín, zvoničku, později i Maměnku.

Když se Antonína Závady ptám, jak daleko lze při rekonstrukci památkových objektů zajít, aniž by utrpěla autenticita, odpověď není jednoznačná. „V tom je pořád rozpor. Lidé si

postavili chalupu, a když jim něco shnilo, tak to jednoduše vyměnili. Takže když se dům převážel do muzea, neměl třeba už třetinu prvků původních. Ale běda, když jsme chtěli potom sami něco vyměnit. Museli jsme plombovat a to považuju za zbytečnou práci a vyhazování peněz,“ rozčiluje se i po letech stavař. Když je zván jako expert k posudkům týkajícím se výměny dřeva, jednoznačně doporučuje: „Pokud je vše zdokumentované, můžeme udělat nový kus, ale musí být stejně opracovaný, ručně tesaný. A všechno se musí impregnovat,“ zdůrazňuje, protože zabudovat do stavby neimpregnovaný kus je podle něj trestný čin.

Ačkoliv v muzeu zastával dlouhá léta funkci náměstka ředitele, dělal rád všechno, od hřebíku až po vědu.

Na dotaz, jaké je nejlepší stavební dřevo, se mi také nedostane jednoznačné odpovědi. „Před 400 lety to třeba na Jablunkovsku byly převážně jedle. Když je dnes neseženete, můžete vzít smrk, to je podobné. Ale dřevo může být všelijaké. Šindel se dělal i z listnatého, dělalo se i z ovocnáčů, dokonce i sruby, ty dodnes najdete kolem Starého Hrozenkova, Židkově a podobně,“ vysvětluje Závada. Jisté ale je, že dřevo na stavbu musí pocházet ze zimní těžby, protože má v sobě nejmíň mízy, je na určitou dobu ustálené, pomaleji vysychá. Naši předci se prý o své stavby dobře starali, takže vydržely po staletí, problém byl v zakládání staveb. „Dnes lidé obdivují, jak je stará chalupa rozčaplá, podezdívka nakřivo. Netuší, že je to proto, že lidé dřív neuměli dělat základy. Chalupy byly bez sklepů, měly jen čtyři kameny

v rozích, a když to začalo ujíždět, tak to nějak doplnili,“ vysvětluje stavař a dodává, že při rekonstrukci už je to jiné. Když má dostat památka stavební povolení, požaduje se, aby byla postavena podle současných norem, žádné výjimky neexistují. „Hodně to komplikují požární normy, jako třeba u Jurkovičovy rozhledny,“ zavzpomíná Závada na rok 2012, kdy na Karlově kopci nad Valašským muzeem v Rožnově postavil Jurkovičovu rozhlednu.

Tu navrhl legendární architekt původně pro Turistický spolek ve Valašském Meziříčí, už ji ale nepostavil. O stavbě rozhledny se pak v Rožnově uvažovalo už v roce 1969, ale sešlo z toho. „Až někdy v roce 2010 si někdo vzpomněl, že něco takového existuje, a přišli za mnou, abych to projektoval. Když jsme do archivu v Bratislavě a kopírovali tam Jurkovičovy plány a tehdy jsem si okopíroval i rozhlednu. Byl to jen takový náčrt, ale podle něj jsem to postavil,“ ukazuje stavitel tužkou nakreslený, hnědě kolorovaný obrázek od legendárního architekta, na kterém chybí barvy, detaily, rozměry, řešení vnitřní konstrukce. To všechno si musel Závada domyslet a ještě stavbu kvůli požární bezpečnosti trochu upravit. „Nejhorší to bylo nabarvit, protože Jurkovič je postavený na barvách. Vycházeli jsme ze základních barevností, které byly použity na Pustevnách. Problém byl barvu namíchat, protože na každém dřevě to chytá jinak, a taky barvy byly tenkrát jiné, měly hrubší konzistenci,“ vysvětluje starý praktik a se smíchem dodává:

„Dnes si lidé myslí, že rozhledna je od Jurkoviče, ale on ji nikdy neviděl!“

„Myslel jste na něj, když jste dělal jeho věci?“ ptám se. „Vždycky. Kvůli Pustevnám

Plán rozhledny byl tužkou nakreslený obrázek bez barev, rozměrů a detailů, a podle něj jsem to postavil.

jsem dokonce navštívil jeho syna Pavla,“ vzpomíná stavař, který opravil a postavil několik rozhleden, spoustu kostelíků, nespočet chaloupek. Na mnoha Zavadových realizacích i na jeho domě ve Valašském Meziříčí najdete symbol zvonečku. „To je moje značka. Ten zvoneček jsem objevil na štítě jedné chalupy na vrchu Bílá na slovensko-české hranici. Vyřezaným otvorům ve štítě se u nás říká vizír, mají různé tvary, ale zvoneček jsem viděl až tam. Trochu jsem si ho přivlastnil a občas ho vpašuju i do nějaké stavby. Jen Jurkovičova rozhledna má 24 vizírů,“ prozrazuje stavitel.

Jestli Antonín Závada vpašuje zvoneček i do opraveného kostelíka v Gutech, ještě neví. Kostel Božího Těla, který vloni v srpnu vyhořel, byl typologicky cennou stavbou zřejmě z roku 1563, přesto se odborníci přou, do kterého období mají vrátit jeho novou podobu. „U každého objektu je zásadní otázka, co se má chránit, na to musí památkový úřad vydat závazné stanovisko, a v Gutech na to pořád čekáme. Já jsem došel k závěru, že nejlepší

období je 1952–1953, kdy došlo k částečné rekonstrukci a byla provedena dokumentace,“ míní Závada. „Dřevo už je vytěžené, a kdyby se na podzim začalo srubit, hrubá stavba by mohla stát do konce roku,“ plánuje stavitel a ukazuje 400 let starý kus opáleného dřeva. „Teď se dohadujeme, jestli to bylo štípané, nebo řezané, abychom materiál dobře připravili. Ale ještě se neví, jaké budou základy, jestli to bude stát na stejném místě, archeologický průzkum není hotový... Kdo ví, jestli se toho vůbec dočkám,“ obává se Závada.

Ačkoliv se Antonín Závada mohl za svého života velice důvěrně seznámit se stavbami slavného Dušana Jurkoviče, nejraději stejně vzpomíná na Valašské muzeum, kde prožil celý svůj produktivní věk. A pak mě doslova šokuje, když po zaníceném vyprávění o památkově chráněných stavbách jen tak mimochodem pronese: „Ale dceři jsem postavil barák ve funkcionalistickém stylu!“ ■

SUMMARY: Although he has reached retirement age, Antonín Závada remains active in his area of expertise – reconstruction of listed buildings. A graduate of the Faculty of Civil Engineering BUT, he contributed significantly to the establishment of the Wallachian Open Air Museum in Rožnov pod Radhoštěm. He has applied his skills to the reconstruction of Dušan Jurkovič's buildings, among others, and he was invited as an expert consultant to the reconstruction of the church in Guty near Třinec that was destroyed by fire last year.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

ELEKTROMOBIL

V Technickém muzeu je k vidění první elektromobil z VUT

Elektrický městský automobil, na jehož vývoji se podílelo VUT, je součástí nové stálé expozice Technického muzea v Brně nazvané „Pozor, zákruta!“. Vedle běžných vozů i ojedinělých prototypů z dob socialismu zde mohou návštěvníci zhlédnout i velkoformátové fotografie Viléma Heckela, které dokumentují životní styl tehdejší doby.

K vidění je zde celkem 12 automobilů, z nichž některé jsou v Technickém muzeu vystaveny vůbec poprvé. To je i příklad nového exempláře Škody Combi 765, který zůstal jen v prototypu, ze sériové výroby pochází Škoda 1200, Trabant 600 nebo Volha 21 přezdívaná carevna.

Zvláštní pozornost zasluhuje první československý elektromobil EMA. Jedná se o elektrický městský automobil, jehož vývojem se od roku 1968 zabýval Výzkumný ústav elektrických strojů točivých v Brně spolu s Vysokým učením technickým. Do sériové výroby se elektromobil nedostal, vznikly dva prototypy, z nichž jeden vlastní právě Technické muzeum v Brně.

Právě elektromobil patří k projektům, které byly v období reálného socialismu širší veřejnosti neznámé, věděli o nich jen zasvěcení. Zůstaly navždy jen ve fázi prototypů, a tak byly odkázány k tomu zařadit se mezi takzvané zaslapané projekty.

(red)

Dvě Ceny města Brna pro VUT

Jana Novotná
Foto Igor Šefr a archiv Jiřího Oplatka

Mezi patnácti osobnostmi, kterým byla v lednu tohoto roku předána Cena města Brna za rok 2017, byli i dva laureáti z brněnské techniky: Radim Chmelík v kategorii technických věd a Jiří Oplatek za oblast architektura a urbanismus.

Radim Chmelík

Radim Chmelík působí v současné době jako profesor na Ústavu fyzikálního inženýrství Fakulty strojního inženýrství a CEITEC VUT, přednáší ale i na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity. Svoje vědecké poznatky přenáší do praxe a spolupracuje s několika předními high-tech firmami. Jako autor či spoluautor vytvořil více než 50 odborných publikací zejména z oblasti optiky, ale také moderních nanotechnologií a tenkých vrstev. Je spoluautorem devíti patentů z oblasti optiky a 3D zobrazovacích metod. V rámci své pedagogické činnosti vychoval desítky úspěšných absolventů a také inicioval úzkou vědeckou a vzdělávací spolupráci s evropskými i americkými univerzitami, díky níž jsou našim studentům umožněny vzdělávací pobyty.

Cenu města Brna získal za svůj multimodální holografický mikroskop, který v budoucnu může pomoci s léčbou nádorových onemocnění a před časem již získal i ocenění Česká hlava. Na vývoji unikátního mikroskopu pracuje přes patnáct let a stále se jej snaží zdokonalovat. Radim Chmelík vede na CEITEC VUT výzkumnou skupinu Experimentální biofotonika a zástupci města ocenili mimo jiné i jeho podíl právě na vybudování tohoto vědeckého centra.

Jste zvyklý sbírat spíše vědecká ocenění, přesto, může Cena města Brna přispět k popularizaci vědy? Pociťujete něco takového?

Popularizace vědy je ještě důležitějším efektem různých ocenění než povzbuzení vědce samotného. Vlastně každé ocenění mimo vědeckou komunitu vědu popularizuje. V tomto případě město Brno veřejně vyjadřuje názor, že vědu, respektive techniku, považuje za společensky velmi potřebnou disciplínu, což je pěkné. V souvislosti s oceněním je pak obvykle možnost alespoň částí veřejnosti srozumitelným způsobem objasnit, co vše bylo nezbytné udělat pro vznik oceněného výsledku a jaký je jeho přínos.

Je tomu více než pět let, co byl vaší technologií

multimodálního holografického mikroskopu udělen český patent. Sledujete, kde a k jakým účelům se využívá?

Mikroskop se velmi dobře uplatňuje ve vědeckých laboratořích, především v těch, které se zabývají biologií živé buňky. Svědčí o tom kvalitní publikace, které v posledních letech vznikly. Sledujeme však i několik průkopnických aplikací v neživých vědách, například využití mikroskopu pro pozorování účinku nanostruktur na světelný svazek.

Na čem momentálně váš tým pracuje? Jak daleko jste od představení další generace mikroskopu?

Pracujeme na několika nápadech, jak dosáhnout základních zobrazovacích schopností patentovaného mikroskopu pomocí jednoduššího zařízení, které by se připojovalo k obvyčnému komerčnímu

mikroskopu. Jednalo by se o levnější řešení, které by bylo pro některé aplikace dostačující. Myšlenku momentálně ověřujeme v laboratoři. V nejbližší době uvidíme, jestli byly naše předpoklady správné a jak rychle se podaří celý systém vyladit.

Cenu jste získal i za podíl na budování centra CEITEC. Nakolik vám usnadňuje práci a co naopak schází, aby se česká věda a výzkum dostaly na světovou úroveň?

CEITEC poskytuje výborné zázemí pro vědeckou práci – tvoří ho vybudovaná laboratorní infrastruktura, fungující servis i jméno, které již začíná být známé nejen ve vědeckém světě. Do výzkumu se skvěle zapojují i PhD studenti. A díky pravidelnému ročnímu mezinárodnímu hodnocení zde vědci rozhodně nemohou usnout na vavřínech. Co schází, je rozumné dlouhodobě stabilní institucionální financování. Zatím je CEITEC ve srovnání s obdobnými instituty v cizině i s ústavu akademie věd příliš závislý na momentálním úspěchu v grantové soutěži. Proto je třeba psát velké množství grantových aplikací, a to zásadně omezuje čas vědců na bádání.

Jiří Oplatek při výuce studentů na Fakultě architektury

Jiří Oplatek

Jiří Oplatek absolvoval v roce 1968 na Fakultě architektury VUT a po krátkém působení na Útvaru hlavního architekta města Brna emigroval do Švýcarska. Jedenáct let pracoval v basilejském ateliéru Vischer + Weber Architekten, v roce 1981 založil kancelář Vischer + Oplatek Architekten, dnes vede vlastní projektovou kancelář Oplatek Architekten. Svou tvorbou zaujal již v roce 1973, kdy zvítězil v soutěži na architektonicky a konstrukčně neobvyklou telekomunikační věž na kopci St. Chrischona poblíž Basileje. V nedávné době získal ocenění za projekt multifunkčního komunitního centra v Basileji, osobitě vložení pod konstrukci mostu Dreirosen.

Po sametové revoluci se Jiří Oplatek zapojil do odborného života v Brně, kde do roku 2015 vyučoval na Fakultě architektury VUT, v roce 1995 se na této univerzitě habilitoval. V současné době vykonává řadu aktivit pro město Brno a Českou republiku v poradních sborech i porotách. Je členem Odborné rady Kanceláře architekta města Brna, v roce 2017 zasedl v mezinárodní porotě České ceny za architekturu. Svým mezinárodním renomé a erudicí

přispívá Jiří Oplatek k rozvoji a kultivaci města Brna i České republiky na poli architektury a urbanismu.

Jak obtížné bylo najít si s diplomem z brněnské techniky ve Švýcarsku práci v oboru?

Přišel jsem do Švýcarska na konci šedesátých let, kdy v zemi vládla vysoká konjunktura s odpovídající stavební činností. Během jednoho dne jsem měl tři nabídky pracovního místa a na diplom se mě nikdo moc neptal. V ateliéru, který jsem si vybral, mě nechali pracovat týden na zkoušku a pak mi řekli, že můžu zůstat. Brzy jsem zjistil, že moje technické dovednosti jsou srovnatelné s místními absolventy, ale jak například navrhnout slušný bytový dům, nás škola tehdy nenaučila.

Které své zahraniční realizace si nejvíce považujete a proč?

Jde o to, podle jakých kritérií. Televizní věž u Basileje, kterou jsem navrhoval ještě jako zaměstnanec a jejímž návrhem jsem strávil řadu let, je jistě extrémní a vysoce specifická stavba. Na druhé straně Centrum volného času, které je situováno pod dálniční most, je zase velmi důležitá stavba pro svou sociální funkci. Nabízí aktivity pro mládež v hustě zastavěné čtvrti, obývané snad

z poloviny cizinci téměř ze všech zemí světa. Nebo domov seniorů, kdy jsme se snažili promícháním různých funkcí zabránit vzniku jakési vyloučené lokality. Nemůžu tedy jmenovat jen jednu stavbu, každý projekt má nějaké zajímavé téma, kterému je napínavé se věnovat.

Sám jste člen poroty České ceny za architekturu. Podle jakého klíče projekty posuzujete?

Pro mé posuzování kvality projektů je nejdůležitějším kritériem nějaká nadhodnota, kterou realizace přináší jak stavebníkovi, tak i veřejnosti. Snažím se tedy vždy zastopovat, zda je stavba přínosem pro konkrétní místo, zda ho zhodnocuje nebo vyjasňuje. Jak stavební intervence tematizuje širší vztahy v krajině nebo městě, jaký na ně bere ohled a jakým způsobem na ně reaguje. Důležitá je pro mě také jeho společenská či sociální relevance a také otázka, zda realizace pouze reprodukuje nějaký stavební typus, či ho posouvá někam dál.

Před svou emigrací jste působil na ÚHA města Brna, dnes jste členem Odborné rady Kanceláře architekta města, jste rodilý Brňan. Brno je dnes hodnoceno jako příjemné město k životu, hodně se to odráží ve veřejném prostoru. Co na městě

oceňujete a co mu naopak podle vás stále chybí?

Brno se v poslední době skutečně stává velice příjemným městem. Myslím si, že je to hlavně zásluha stávajícího magistrátu, který vyvíjí velké úsilí v péči o veřejný prostor, vypisuje architektonické soutěže, vzal si za své dobudovat Janáčkův koncertní sál atd. V neposlední řadě k tomu výčtu patří jistě i zřízení Kanceláře architekta města, kterou považuji za velmi důležitou a která Brno po dlouhá léta chyběla.

Pokud bych ale měl říct něco kritického, tak se musím zmínit o znovu aktuální debatě o odsunu nádraží z centra města. Jsem přesvědčen, že tak významné rozhodnutí vyžaduje zásadní, širokou debatu o všech jeho aspektech. Momentálně to ale nevypadá, že by politická reprezentace byla ochotna takovou diskusi vést. ■

SUMMARY: In January, fifteen personalities from Brno were awarded the City of Brno Award 2017; among them were also Radim Chmelík and Jiří Oplatek from the BUT. Radim Chmelík from the Faculty of Mechanical Engineering and the CEITEC BUT was recognized in the category of technical sciences for his unique holographic microscope and for his contribution to establishing the Central European Institute of Technology BUT. Architect and city planner Jiří Oplatek graduated from the Faculty of Architecture BUT, where he has lectured since 1990 and has been an associate professor since 1995. He was awarded for his contributions to the development and cultivation of the city of Brno and the Czech Republic in the field of architecture and urbanism.

Sto let studia žen na brněnské technice

V letošním roce uplyne sto let od doby, kdy mohly být ženy na české technice v Brně zapsány jako řádné posluchačky. V roli hospitantek se zde s nimi ovšem můžeme setkat, byť ve velmi omezeném počtu, od samotného založení školy.

Slávka Vuletič-Donátová a Ludmila Hromádková s kolegy na exkurzi do kroměřížské elektrárny Na Strži. Léto 1921

Alžběta Blatná, Archiv VUT
Foto archiv Tomáše Nebeského, vnuka Slávky Vuletič-Donátové

Již v prvním roce existence techniky máme doloženo, že Eliška Kozlová (1866) a Ludmila Šebestová (1872) si zapsaly kreslení u Hanuše Schwaigra. Obě dámy byly povoláním učitelky a chtěly jako mimořádné posluchačky navštěvovat jeden předmět, což jim ovšem nebylo ministerstvem povoleno, takže je u jejich jmen připsána poznámka, že mohou přednášky navštěvovat jen jako „hosté“. Označení host neopravňovalo k tomu, aby z předmětu mohly skládat zkoušku, nebo aby alespoň získaly vysvědčení o navštěvování daných přednášek. Se souhlasem vyučujícího mohly do výuky pouze docházet. Eliška Kozlová k tomu ve svém vzpomínkovém příspěvku „Jak jsme ve Vesně žili a pracovali“ poznamenává: „Po zřízení české techniky bylo dvěma učitelkám povoleno, aby navštěvovaly jako hosté (!) hodiny kreslení u prof. Schwaigra; první studenti je přivítali kolegálně, ale již v druhém roce chystali se posluchači prvního ročníku, že vypudí ‚vetřelkyně‘. Ovšem k tomu nedošlo, ale přibýlo ještě prof. Schwaigrovi dam-neučitelky.“

Před rokem 1918 bylo ženám umožněno navštěvovat neinženýrský kurz Státního účetnictví v rozsahu pět hodin týdně, který se na technice vyučoval. Do něj se od školního roku 1909/1910 zapsalo několik studentek už se statusem mimořádných posluchaček. Kurz se na české technice

v Brně vyučoval do konce 20. let, naposledy je v programu ČVŠT v Brně uveden ve školním roce 1929/30. Celkem si tento kurz zapsalo přibližně 160 žen. Některé ženy si k tomuto předmětu volily ještě například jazyky a těsnopis, ale těch nebylo mnoho. Ve válečných letech se postupně začínáme setkávat i s ženami, které jako mimořádné posluchačky studovaly vyloženě technické předměty.

Zásadním přelomem pak byl školní rok 1918/1919, kdy se ženy mohly začít zapisovat ke studiu jako řádné posluchačky. Prvními zapsanými byly: Marie Haičmanová, Miloslava Javůrková-Donátová, Marie Jůvová, Miroslava Radičová, Karla Sumcová, Štěpánka Utíkalová a Anežka Zichová. Poslední dvě jmenované začaly se studiem na vysoké škole už před rokem 1918 jako mimořádné posluchačky. Kromě Miroslavy Radičové dokončily všechny výše jmenované dámy úspěšně svá studia a staly se inženýrkami.

Miroslava Radičová (1901) byla dcera známého chorvatského politika Štěpána Radiče, na kterého byl v roce 1928 spáchán atentát. V roce 1921 se v Brně provdala za Augustina Košutiće, budoucího chorvatského politika a v roce 1921 asistenta na české brněnské technice. V prosinci 1921 Augustin Košutić úspěšně dokončil svá brněnská studia a poté se vrátil do své vlasti, kde se vrhl na politickou dráhu. Dá se předpokládat, že ho mladá manželka následovala, takže její studium chemického inženýrství zůstalo nedokončené. Nicméně její

případ ilustruje docela častý jev. Pokud se ženy studující na technice v Brně vdávaly, velice často si vybíraly muže z řad svých kolegů a spolužáků. To se z prvních absolventek týká například i Miloslavy Javůrkové-Donátové (podruhé provdané Vuletič-Donátové) nebo Karly Sumcové (provdané Zikanové), dcery profesora Sumce. Taktéž Anežka Zichová (provdaná Václavíková) se vdala za kolegu z techniky, s kterým pak provozovala autoškolu. Bohužel ne u všech našich absolventek je nám

v současné době detailněji znám jejich další osud. V roce 1923 máme na české technice v Brně doloženy první inženýrky – tři na odboru chemického inženýrství a dvě v oddělení elektroinženýrství. Druhou státní zkoušku na chemickém odboru složily dne 8. května 1923 Marie Haičmanová (1898) a Věra Hanáková (1898). V červnu k úspěšným absolventkám chemického odboru přibyla Irena Löwy (1901), která začala chemii studovat na německé technice. Studium

elektroinženýrství v témže roce úspěšně dokončila ještě Slávka Vuletič-Donátová a Karla Sumcová, která se brzy po státnicích provdala a věnovala se rodinnému životu. Nejvíce informací máme o Slávce Vuletič-Donátové, která byla na svou dobu velmi emancipovaná žena. Byla vášnivou fotografkou, později také filmačkou. Vlastnila osobní automobil, přátelila se například s Eliškou Junkovou a při závodech na Masarykově okruhu fotila a filmovala dění na trati (více Události na VUT 5/2012).

Nejčastěji se ženy zapisovaly ke studiu chemie. Naopak nejméně frekventované bylo strojní inženýrství, kde máme první a do druhé světové války taky jedinou absolventku doloženou až v roce 1938. Byla jí Božena Hejlová (1912). Do druhé světové války získalo inženýrský titul na české technice v Brně celkem 30 žen, což je vskutku nepatrné číslo proti počtu absolventů-mužů, kterých bylo více než stonásobek. Jinak ale studium žen kopíruje obecné trendy, které se dají vysledovat i u studia jejich kolegů: mezi studenty byl značný počet studentů jiné národnosti než české nebo československé; po roce 1921 se jednalo hlavně o ruskou emigraci. To samé platí o náboženské příslušnosti, která byla rovněž pestrá. Dalším faktem je, že studium málokdy trvalo standardní dobu, za kterou se dalo zvládnout, často se studenti k druhé státnici hlásili až po delší době od návštěvy přednášek a zvládnutí předepsaných dílčích zkoušek. A samozřejmě ne všichni, kteří se ke studiu přihlásili, školu

také úspěšně absolvovali. Ženy se často na techniku hlásily spolu se svými mužskými sourozenci, případně se jednalo o dcery zdejších profesorů.

První absolventkou doktorského studia byla na české technice v Brně v roce 1928 Antonína Rudavská (provdaná Medvedeva). Ve třicátých letech ji úspěšně následovaly ještě Marie Wasgestianová, Olga Laubová (provdaná Sklenářová) a Theodora Stojanová (provdaná Ebrová). Všechny čtyři studovaly chemii. Dvě absolventky, Marie Jůvová a Libuše Hruběšová (provdaná Kostelková), na technice působili dlouhodobě dokonce jako asistentky. ■

SUMMARY: This year marks 100 years since women were first permitted to enrol as regular students at former Czech Technical University in Brno. However, the school accepted them as guest students since the very beginning. The first female engineers were recorded in 1923 – three in the department of chemical engineering and two in the department of electrical engineering. Women most often enrolled to study chemistry, while mechanical engineering was the least popular course of studies among women. Women frequently applied for technical studies together with their brothers, many of them were daughters of the school's professors and quite often they met their future husbands there.

Lukáš Matěna: Děti v Himálajích nejsou žádní mimozemšťané

Škola v Mulbekhu, výuka IT

Absolvent Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT Lukáš Matěna sice pracuje pro firmu Smarteon, značnou část svého života však tráví s rodinou na cestách. I proto se naučil vydělávat na živobytí všemi možnými způsoby. Pokud by vás překvapila různorodost těchto činností, právě tu považuje Lukáš za dobrou prevenci proti pracovnímu vyhoření. Jeho poslední štací byl Mulbekh v Himálajích, kde učil místní děti IT.

Jana Novotná

Foto Martina Tlachová a Lukáš Matěna

Byl pro vás obor elektro jasná volba? A měl jste pro svou volbu nějaké vzory v rodině?

Technické směry mě lákaly od základní školy. Otec pracoval jako programátor v Metře Blansko, matka zase pracovala na výpočtech turbín v ČKD Blansko, takže po děrných štítících a páskách začala domů nosit velké diskety. U ní v práci jsem poprvé viděl počítač. Konkrétní vysokou školu jsem začal řešit v maturitním ročníku na lyceu Carnot v Dijonu, kde jsem byl na stipendiu. Vybíral jsem podle sylabů předmětů, které školy nabízely. Nakonec jsem se rozhodl pro elektrofakultu na VUT, která se mi jevila jako bližší praxi, a Fakultu informatiky MU, kde mne zaujaly teoretické věci.

Takže jste studoval dvě školy současně?

Ano. Na lyceu ve Francii jsem se naučil poměrně hodně

pracovat a měl jsem pocit, že by byla škoda přestat. Něco málo předmětů se podařilo vzájemně uznat, ale přesto to bylo poměrně náročné. Kdybych se rozhodoval znovu, vybral bych si jednu školu, šel bych víc do hloubky a víc bych se věnoval životu mimo školu. Ale díky tomu, že jsem se nevěnoval pouze jednomu oboru, bylo pak zase snadné najít zajímavé zaměstnání, které mělo z IT přesah do telekomunikací.

Cestoval jste už za studií? Využíval jste třeba programu Erasmus?

Nezávisle jsem začal cestovat na střední škole ve Francii – autostopem. Pak jsem byl přes VUT rok na výměnném pobytu Erasmus Socrates na INSA Lyon ve Francii. Od té doby jsem často na cestách.

Dnes jste „na volné noze“ a cestujete s početnou rodinou. Jak obtížné bylo najít ženu, která to s vámi podstoupí?

To je velmi dobrá otázka. Našel jsem jen jednu.

Jak jste dospěl ke svému současnému, na běžné poměry netradičnímu způsobu života?

Rozhodně to byl již pobyt na střední škole ve Francii, který mi hodně otevřel obzory. A později, čím víc se rodina rozrůstala, tím větší smysl dávalo vyjíždět na delší čas. Z původně plánovaných tří měsíců v Jižní Americe se tak stal rok a půl. Také mí zaměstnavatelé tehdy ještě nebyli procesně připraveni na éru digitálního nomádství, a tak jsem se naučil uživit rodinu i cestou.

V čem to spočívalo?

Během studií na střední škole jsem si přivydělával prací na vinicích při vinobraní a překlady. I později jsem mimo běžné práce v IT pro nadnárodní společnosti dělal mnoho různých činností, které mi umožňovaly dále cestovat: překlady a tlumočení, výuka snowboardingu a lyžování v Rakousku, Argentině

a Japonsku, safety kayaking jako doprovod komerčního raftingu, pomoc výrobci elektromopedů a elektrokol v Tchaj-wanu při vstupu na středoevropský trh, pečení a prodej zákusků, programování pro univerzitu v Lausanne, pomocné práce v restauraci, street performance a koncertování na soukromé jachtě, internship ve výzkumném centru multimediální interakce člověka s počítačem ve Švýcarsku... záměrně jmenuji ty činnosti v náhodném pořadí, protože tak lépe vyvstává jejich různorodost, kterou považuji za nejsnazší prevenci pracovního vyhoření. V myslí mi vyvstává jedna autobiografická kniha Jacka Londona, kde vzpomíná, jak zvládal vyžehlit košili během pár vteřin, protože nějaký čas pracoval v prádelně.

Jistá část vašich aktivit spočívá v dobrovolné práci pro neziskové organizace. Co bylo první – touha cestovat a poznávat svět, nebo pomáhat potřebným?

To je odhad postavený na špatných datech. Pro neziskovky je důležitý fundraising, tak se ty projekty dostanou do médií. Ale drtivá většina mého cestování byla soukromá, rodinná, případně jsem cestoval za výdělkem. Teprve díky cestování jsem mohl zažít, jak jsou i ti nejchudší ochotní nabídnout pomocnou ruku. Co

Ládhák, výlet k chrámu

jsem znal z domova jako teorii a součást výchovy, případně víry, se stalo každodenní praxí. Naučil jsem se přijímat a člověk pak přirozeně dospěje k tomu, že chce i dávat.

Jaká byla vaše první práce pro neziskovou organizaci?

Začal jsem zřejmě stavěním plůtků pro záby v Moravském krasu, za zmínku ale stojí až tři týdny v uprchlických táborech Adaševci a Principovač v Srbsku, kam jsem dovezl trampolínu pro děti. To mělo velký úspěch. V noci jsem pak mluvil s uprchlíky, což mělo sloužit jako prevence zbytečných zkratkovitých kroků. Poznal jsem tam mnoho přátel a především získal objektivnější nezávislý názor na uprchlickou „križi“, kterou zatím, především v kontextu ČR, za krizi nepovažuji.

Nedávno jste se vrátil z Mulbekhu, kde Brontosauři v Himálajích pomohli postavit

školu a teď vyjeli místní děti učit hokej.

S Brontosauři jsem v kontaktu již delší dobu, vloni jsem pomáhal na jejich stánku na Colours of Ostrava. Teď jsem učil v Himálajích děti IT. Příště bych ale místo výuky dal přednost pomoci venku. U počítače se nasedám přes rok dostatečně a exteriéry jsou tam úchvatné.

Jaké jsou místní děti a co jste je za tak krátkou dobu naučil?

Ty děti samozřejmě nejsou žádní mimozemšťané, baví se, hrají si, visí na mobilech. Mají však mnohem více pokory, respektu a řekl bych také radosti. Mají mezi sebou krásné vztahy, takže si například pěkně pomáhaly i při výuce IT. Protože se jednalo o mimoškolní výuku o prázdninách, chtěli jsme, aby je IT bavilo. Takže jsme upravovali fotky, stříhali video, mixovali hudbu a vytvářeli plakát. Pro starší jsme přidali i něco málo kancelářského software. Nejdůležitější však bylo, aby pochopili, jak se sami intuitivně naučit ovládat nové programy, jak si uložit

a zorganizovat rozpracované soubory a podobné základy.

V Brně pracujete externě pro firmu Smarteon. Čím se firma zabývá?

Smarteon je velmi mladá a dynamická firma, která nabízí kompletní řešení chytrého domova. Zatím se podílím na mnoha různých činnostech od vývoje komponent přes jednání se zákazníky až k dohledu na realizaci kabeláže. Ale těžiště mojí práce je navrhování samotného chování chytrých domů. Do budoucna plánujeme vytvářet chování podle osobních potřeb jednotlivých členů domácnosti založené na umělé inteligenci.

Je firma zapojena do projektu Smart City Brno?

Projekt Smart City Brno zahrnuje více oblastí (Smart Governance, Smart Resources, Smart Living) a je pohledem města směrem k obyvateli, kterému by měl přinést lepší život ve městě. Firma Smarteon se aktuálně zaměřuje na soukromé domácnosti. To znamená, že tento projekt

se s našimi aktivitami překrývá jen částečně. V této fázi ještě není poptávka po našich službách, ale až vzejde, rozhodně budeme městu partnerem. Naší klientelou jsou v současné době jednotliví lidé, kteří chtějí již dnes žít v komfortní chytré domácnosti, která bude běžná za deset či dvacet let. Samozřejmě sledujeme dění v této oblasti a interakce domácnosti s městskou infrastrukturou je do budoucna pravděpodobná.

Plánujete své aktivity na delší dobu dopředu, nebo je to do jisté míry závislé na tom, co život přinese?

Je to především závislé na tom, co život přinese. Mám sice nyní určitou představu, ale tu jsem měl i před deseti lety, a pak bylo vše jinak a bylo to tak dobře. Věřím, že pokud se člověk s pokorou chytí nových příležitostí, které mu život dává, lze žít bohatý život i bez velkého plánování. Postupně začínám chápat, že není důležité, co člověk zvládne, ale spíš zda ho to, co dělá, naplňuje. ■

SUMMARY: Lukáš Matěna, a graduate of the Faculty of Electrical Engineering and Communication BUT, works for Smarteon Company but spends a considerable part of his life travelling with his family. That is why he has learned to make a living in all possible ways, and he considers the diversity of these activities to be a good prevention against burnout. His last post was in Mulbekh in the Himalayas where he worked with the mission of the Brontosauři v Himálajích (Brontosaurus in the Himalayas) organization to teach local children about IT.

KAMPAŇ VUT

VUT představilo novou kampaň jako generační výpověď mladých

Nová náborová kampaň brněnské techniky s názvem Generace VUT upozorňuje na časté nálepkování mladých. Slova jako generace X, Y, Z nebo Linksters ale prostě neobsáhnou vše, co znamená být mladý v roce 2018. VUT se poprvé rozhodlo vytvořit náborovou kampaň jenom pro středoškoláky, ale spíš jako přímou generační výpověď o nich. Oprýskaná školní jídelna, medicínaly a hromadné on-line sdílené ponížení included.

Radana Kolčavová
Foto Igor Šefr

„Na VUT věříme, že nejsme omezení tím, do jaké generace patříme, a tím, jak ji někdo nadefinoval. Limity si kládeme sami, a proto mluvíme o generaci VUT. Ta podle nás očekává kvalitní základy a možnost rozvíjet svůj talent, protože to je důležité pro budoucnost,“ vysvětluje název kampaně Pavla Ondrušková z Oddělení marketingu a vnějších vztahů VUT. Není náhoda, že Oxfordský slovník zvolil za slovo roku 2017 youthquake, tedy spojení mládí a zemětřesení, které dnes způsobuje nejen ve vnímání kultury a společnosti.

„Je to něco jako generační výpověď a zároveň příznání marnosti třicátníků dělat obsah pro mladé. Nemůžeme přesně vědět, jací dnešní mladí jsou, stejně jako nevíme, jak bude vypadat pracovní trh budoucnosti. Můžeme jim ale nabídnout možnost přihlásit se tam, kde je na budoucnost připravení,“ myslí si kreativec Jiří Fiala, který se podílel na tvorbě námětu i postprodukci. Cílem VUT totiž je, aby připravilo budoucí absolventy i na profesí,

kteří v tomto okamžiku ještě neexistují. Klíčové je nabídnout takový základ, aby se s ním budoucí inženýři neztratili, ať už budou pracovat na jakékoliv pozici v jakékoliv zemi.

„Jak bude vypadat inženýr v roce 2039? Příznávám, že na VUT věštit neumíme, takže zatím nevím, jestli budou naši absolventi jednou pracovat jako konstruktéři samořiditelných aut, nebo jestli budou manažery v dronové logistice, anebo jestli se stanou specialisty na koordinaci lidsko-robotických vztahů. Faktem

Na VUT si limity kládeme sami. Proto mluvíme o generaci VUT.

ale zůstává, že téměř 65 procent stávajících studentů základních škol bude podle zahraničních průzkumů v budoucnu pracovat na pozicích, které v tomto okamžiku ještě neexistují,“ upozorňuje rektor VUT Petr Štěpánek. Na VUT to ovšem nebude #opruz.

Cílem kampaně Generace VUT je jednoduše ukázat, že škola nabízí ty nejlepší výchozí podmínky a dává svým studentům svobodu, aby mohli maximálně využít svůj potenciál a o své budoucnosti rozhodnout sami.

„Nepřehnali jsme to letos už trochu? Naopak, zkušební projekce u cílovky nás utvrdily, že autenticita je důležitá,“ stojí si za svým producent Lukáš Gargulák z kreativní agentury Cinebonbon, která se na kampani podílela. Další osobností, která s Generací VUT spojila své jméno, je i režisér Jan Bártek, který točil českou satirickou komedii Kosmo: „Kampaně VUT mě baví už dlouho a po loňské skvělé Sem patřím jsem si říkal, že by bylo fajn být součástí toho všeho. A jak se říká: Pozor na to, co si přejete, mohlo by se vám to splnit, tak na podzim přišla nabídka, jestli se nechci na kampani podílet.“

„Napsat další dobrý scénář pro VUT je těžší, než vypravit Space-X na Mars. Hodně mi pomohli samotní studenti středních škol. Zrežírovat je a mít po boku Jendu Bárta,

už bylo vyloženo za odměnu," říká režisérka a scenáristka Karolina Zalabáková.

Letos se brněnská technika v rámci kampaně poprvé výrazněji prezentuje na Instagramu, který je pro generaci narozenou okolo roku 2000 zcela klíčovou

sociální sítí. Svůj účet si zde VUT založilo teprve loni v srpnu, letos už pracuje s fotkami, videi a hlavně Instastories. Instagram ale není jediná síť, na které univerzita uchazeče oslovuje. „Už v minulosti se nám vyplatilo používat více komunikačních kanálů současně. Nesázíme

jenom na jedno video, vždy kombinujeme YouTube, Facebook, PPC reklamy a nově Instagram.

Letos poprvé má také hlavní hero video i vertikální variantu, která odkazuje k oblíbenému mobilnímu videoformátu," doplnila Ondrušková.

Na sociálních sítích se mohou uchazeči, stávající studenti i absolventi jednoduše identifikovat díky novému hashtagu #generacevut.

Na webu www.generacevut.cz najdou uchazeči nejen hlavní video, ale i další doplňující videa, tzv. extras: například

rektora VUT natáčejícího vlastní vlog, rozhovor s tělocvičkářem nebo fiktivní youtuberkou Vanity Vandou, která se objevila už ve dvou předchozích kampaních. Všechna videa současně vytváří kompletní

trávila půl roku pravidelnými návštěvami zlínského gymnázia a Pavla Ondrušková z OMVV zase navštěvovala střední školu přímo v Brně. Z následků v hodinách bylo jasné, že ať už jsou dnešní mladí definováni

Dnešní mladá generace je náročná, sebejistá, asertivní, ale také velmi úzkostlivá, nedůvěřivá a často deprivovaná, a to nikoliv z nedostatku, ale z obecného nadbytku.

nabídku přímo pro cílovou skupinu.

VUT se stejně jako v minulých letech snaží i letos odlehčenou formou komunikovat celospolečenská témata: ať už to byl kult nerdů, nedostatek žen v technice, nebo nyní oblíbené škatulkování generací. A mimo jiné tuto neformálnost oceňují i někteří odborníci: „Když chcete dělat kampaň, je důležité pochopení cílovky. Ale opravdu pochopení, nikoliv jen zkrácený pohled generace jejich otců u jednacího stolu, tzv. aby se to šéfovi líbilo. VUT válkuje svými kampaněmi již několik let a ta letošní je čistá esence: zapojení kultu youtuberů, dobře vybraná celebrita, zapojení pana rektora, aby to pochopili i rodiče, a samozřejmě čistě vizuální zpracování. Důležité pak taky je, že oficiální web VUT nevypadá jak z jiného tisíciletí, ale taky zůstává fresh. Protože cool se už přece neříká," hodnotil letošní projekt Generace VUT Petr Jezevec Pouchlý z Court of Moravia.

Právě sonda do života středoškolačků byla nezbytnou součástí přípravy kampaně. Režisérka Karolina Zalabáková

jakkoliv, rozhodně nejsou stejní jako jejich rodiče. „Tohle je právě generace, kterou není tak jednoduché popsat a zaujmout z pozice, kdy nejste přímo její součástí. A to je pro většinu marketérů velká výzva. Spousta reklam teď cílí na tzv. generaci Z. Ovšem s různým úspěchem. Na VUT ale věříme, že nejsme omezeni tím, do jaké generace patříme, a tím, jak ji někdo nadefinoval," doplnila Ondrušková.

Podle Jean Twenge, autorky knihy iGen, je dnešní mladá generace náročná, sebejistá, asertivní, ale také velmi úzkostlivá, nedůvěřivá a často deprivovaná. A to paradoxně nikoliv z nedostatku, ale z obecného nadbytku. Dnešní teenageři zoufale touží po pozitivních reakcích svého okolí. Jejich sebevědomí utváří lajky na „fejsu" a srdíčka na „instáci", což jsou novodobé malé úspěchy. Ale je to vůbec pravda, když knihu o této generaci sepsala čtyřicátnice?

Generace VUT odstartovala v úterý 30. ledna 2018, tedy před jarními prázdninami v Jihomoravském kraji. Za první tři týdny od spuštění

dosáhla na YouTube 165 tisíc zhlédnutí. Oproti tomu loňská kampaň Sem patříš, za kterou VUT získalo i mezinárodní cenu EUPRIO Award za nejlepší marketingový počín evropské univerzity v roce 2017, nasbírala na YouTube 174 tisíc zhlédnutí za celý rok.

Virálním dosahem byla videa neúspěšnější na Instagramu. Sice zde VUT založilo svůj účet poměrně nedávno a teprve sbírá sledující, ale prakticky všichni fanoušci brněnské techniky na této sociální síti si pustili kampaňové video na Instastories. ■

Kdo na kampani pracoval

Koncept: Karolina Zalabáková, Jiří Fiala, Pavla Ondrušková, Lukáš Gargulák **Scénář:** Karolina Zalabáková **Spolupráce na scénáři:** Jiří Fiala, Pavla Ondrušková **Spolupráce na námětu:** Adela Hrivnáková **Režijní spolupráce:** Jan Bártek **Asistent kamery:** Jan Balabán **Druhý asistent kamery:** Jan Žůrek **Asistent techniky:** Albert Jurman **Kostýmy:** Katarína Chválová **Masky:** Marika Koláčková **Produkce:** Alexandra Balaščíková **Asistentky produkce:** Juliana Rychlíková, Klára Havránková **Zvuk:** Jiří Hruban **Zvukový mix:** Radek Geyer **Střih a obrazová postprodukce:** Jiří Fiala **Hlavní kamera:** Lukáš Gargulák **Režie:** Karolina Zalabáková **Copy:** Pavla Ondrušková **Visual designer:** Martin Valas

Hrají: Jan Balabán, Alexandra Balaščíková, Jan Bártek, Michal Dalecký, Jiří Fiala, Katarína Chválová, Petr Kadah, Marika Koláčková, Tereza Marečková, Pavla Ondrušková, Juliana Rychlíková, Rastislav Širila, Karolina Zalabáková, Alžběta Zalubilová, studenti Gymnázia Brno, Vídeňská a studenti VUT.

SUMMARY: The new recruitment campaign of the Brno University of Technology named Generation BUT highlights the frequent practice of labelling young people. But words like the X, Y, Z Generations or Linksters simply do not encompass everything that being young in 2018 means. This is the first time that the BUT decided not to make a recruitment campaign just for secondary school students, but rather something more like a straight generational statement about them. The Generation BUT campaign started on 30 January 2018, and during the first three weeks it received 165,000 views on YouTube. In comparison, last year's campaign I belong here got 174,000 views over the entire year.

ExFoS 2018

SUMMARY: Over two hundred professionals in the field of expert assessment and risk engineering participated in the 28th international scientific conference ExFoS 2018. The conference was organized by the Institute of Forensic Engineering of Brno University of Technology together with the Association of Experts and Appraisers of the Czech Republic and the European Association for Accident Research and Analysis – CR National Group. Jeroným Tejc, the Deputy Minister of Justice made a speech at the opening ceremony, focusing on the preparation of new expert legislation.

Více než dvě stě odborníků z oblasti znalecké činnosti a inženýrství rizik se zúčastnilo již 28. mezinárodní vědecké konference ExFoS 2018. Konferenci uspořádal Ústav soudního inženýrství VUT spolu s Asociací znalců a odhadců ČR a Evropskou společností pro výzkum a analýzu nehod ČR. V rámci slavnostního zahájení promluvil i náměstek ministra spravedlnosti Jeroným Tejc, který se zaměřil na přípravu nové znalecké legislativy. Dvoudenní konference otevřela prostor k diskusi a výměně zkušeností napříč technickými i ekonomickými obory.

Vladimír Adamec, ÚSI VUT
Foto Igor Šefr

Milan Klapetek: Musíme poznat svou mysl, abychom ji mohli občas „apgrejdovat“

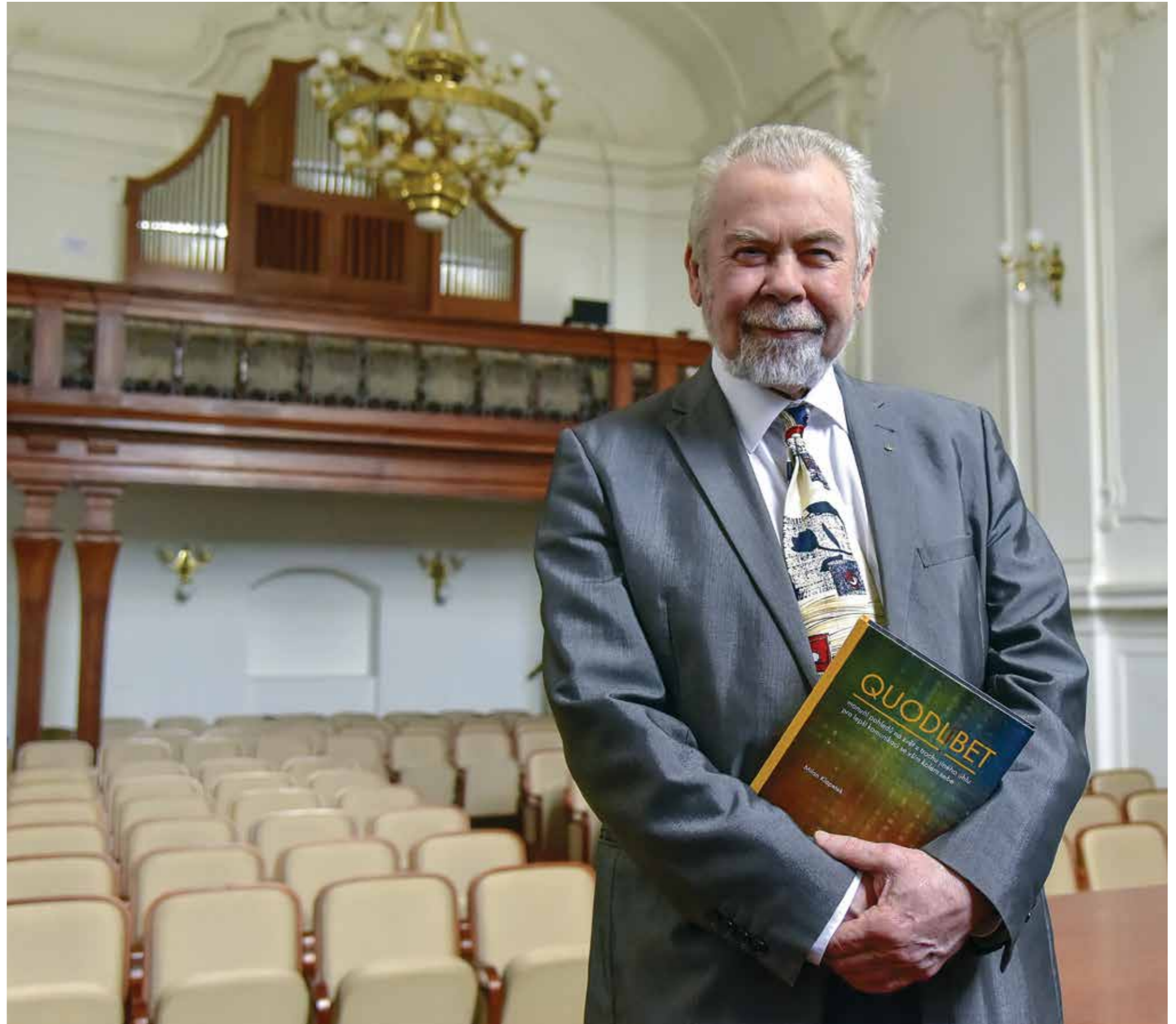
Milan Klapetek vystudoval teologii, ale už bezmála čtvrtstoletí pracuje na Institutu celoživotního vzdělávání VUT, kde do tajů filozofie, dějin techniky, rétoriky či práva zasvěcuje nejen studenty technických oborů, ale i posluchače U3V. Kdykoliv se potkáme, dostane se mi od něj moudra proneseného v duchu laskavého humoru. Jako by prováděl permanentní misijní činnost, a ještě se u toho dobře baví. 27. března představí svou novou knihu Quodlibet aneb Manuál pohledů na svět z trochu jiného úhlu pro lepší komunikaci se vším kolem sebe.

Jana Novotná
Foto Igor Šefr a archiv Milana Klapetka

Už samotný titul i podtitul vzbuzuje různé otázky – proč jste zvolil takový název, jestli má červeně odlišené „i“ v titulku zvláštní význam či zda komunikovat se „vším kolem sebe“ zahrnuje živou i neživou přírodu. Řekla bych, že to všechno a ještě mnoho jiného. O čem tedy kniha je?

Název Quodlibet má dávnou tradici středověkých univerzit, kde se vedly quodlibetní rozpravy na příležitostná

témata a každý účastník do nich mohl vnést to svoje. Vlastně je to jediný název, který bylo možno té ne zcela sourodé směsi článků dát. Jsou tam látky nejrůznějšího charakteru a společný jmenovatel je právě v onom určitém pohledu na svět. Ten má vždy spojit konkrétní odbornost s nadhledem, který to, o čem člověk mluví, zasadí do širšího kontextu. A to je právě ta lepší komunikace se světem. Uchvátila mě myšlenka, která pochází od brněnského myslitele Františka Vymazala, že totiž lidé kladou odlišné proti sobě, zatímco by to měli klást vedle sebe. A opravdu, to, jak si každý z nás vytváří svět, spočívá v tom, zda ty věci klade proti sobě, nebo vedle sebe. Pokud člověk nachází všude konflikty a nesrovnalosti, pak ho samozřejmě všechno provokuje k boji, který je nakonec bojem všech proti všem. Svět lze však chápat i tak, že se všem navzájem doplňuje, kde jedno

končí, druhé začíná a všechno má své místo a svůj čas. Moje jinakost není proti vaší jinakosti, nýbrž ji doplňuje. Řekl bych, že právě to je ten radostnější pohled na svět, kterým člověk dokáže vnímat jeho krásu a bohatost a vidět, že každá skutečnost má nějaký význam, který člověk může objevit a komunikovat s ním. Takže všechno tam má svůj důvod, jen to odlišně vysazené „i“ v názvu mé knihy je grafická manýra, která už tím, že vzbuzuje tuto otázku, má nakonec docela dobrý smysl.

Ačkoliv většinou přednášíte na závažná témata, neobejde se to bez nadsázky a humoru. Nemůže se to obrátit proti vám?

Ale jistě, to se může stát. U mě je to ale patrně dědičná zátěž. Nedávno jsem se dozvěděl, že jeden můj pradědeček se přistěhoval na Vysočinu, odkud pocházím, někdy na konci 19. století z Vídně. A lidé mu prý říkali, že nikdy nepoznají, kdy mluví vážně a kdy si dělá srandu. A můj pradědeček jim na to řekl: „A vy to tady nějak rozlišujete?“ Je to určitý komunikační styl, který dává tomu druhému prostor váš názor přijmout, nebo docela legitimně odmítnout. S tím jsem se setkal i v USA, že Američané na začátku i velmi závažné diskuse uvádějí vtip, který sdělení odlehčoval a říkal jím v podstatě toto: „Já vám teď řeknu svůj názor a vy si s tím dělejte, co chcete.“ A paradoxně si myslím, že takto podané poselství je akceptovatelnější, než když je doprovázeno hrozivě vztyčeným ukazovákem nebo zaťatou pěstí.

Je rozdíl, když přednášíte studentům, a seniorům?

Je to rozdíl. Pozval jsem na přednášku pro studenty jednu kolegyni z Filozofické fakulty MU a ona po skončení očekávala bouřlivou diskusi, která se nedostavila. Musel jsem jí vysvětlit, že ti kluci všechno berou jako Ohmův zákon, jako fakta, která musí přijmout. Já pro to mám pochopení a je mi to osobně i bližší než taková ta přetlaková posluchačská mentalita, která je hotova se okamžitě hádat. Posluchači na fakultách VUT reagují až po nějaké době, protože jim to leží v hlavě a oni to potřebují nejprve sami zpracovat. Nedožadují se okamžitě řešení, zkouší to nejprve sami. Na posluchačích U3V je navíc vidět, že životní zkušenost už jim něco dala a že s tím dokáží rezonovat. Ale jinak jsou to titíž krásní lidé, jen v jiném stadiu vývoje.

Máte titul magistra teologie.

Jak se stalo, že jste v období totality vystudoval bohosloví?

To nebylo tak nesnadné. Po vojně jsem strávil jednu sezónu jako kulisák v brněnské Mahenově činohře, to byla krásná doba. Bylo to v roce 1968 a tam mně jasněji zazářila myšlenka, že není možné, že by svět byl ponechán lidem, aby ho tvořili a potvořili, že tady musí být ještě něco. A tehdy, jak se říká v kosmonautice, tady bylo startovací okno – bylo možné si podat přihlášku na Komenského bohoslovce-kou evangelickou fakultu, takže na podzim už jsem tam seděl na přednášce. U nás doma nebylo nijak evangelické prostředí, a proto jsem měl k evangelickému křesťanství

Jako kulisák ve Státním divadle v Brně, 1968

asi vždycky poněkud netradiční a nedogmatický přístup. Ale asi jsem to uchopil za ten správný konec, který mi pomáhá a provází mě i teď, když už s teologií přímo nekomunikuji. Myslím si, že nějaké minimum teologie by neškodilo ani jako součást všeobecného vzdělání, protože každý člověk má spoustu fideistických obsahů v mysli (tedy „něčemu věřím“), které by si zasloužily alespoň minimální kultivaci, ale k tomu asi nebude ochota ani ze strany oficiální církve, ani ze strany světského vzdělávání. Každý technik ví, jaký procesor má ve svém počítači, ale ono je ještě důležitější vědět, na základě jakých věr a předpokladů funguje moje mysl, která mne vede životem. Už proto, abych si ji mohl „apgrej-dovat“. K mému pochopení života mi velice pomohlo divadlo. V té mé krátké kulisácké kariéře jsem hned první den zažil úžasnou scénu. Hrál se Mistr Jan Hus, na scéně na sebe postavy zuřivě štkaly a potom byla přestávka a já jsem viděl Mistra Jana Husa, jak sedí s kardinálem v bífě, ten mu kupuje rum a všichni se spolu vesele baví. A stejně tak je to tady všechno jen tyátr, theatrum mundi, a my si

Může se takový tragik předělat na rozjuchance? A vůbec – věříte na výchovu?

Ne příliš. Mám pocit, že člověka formují spíše mimoděčné vlivy, působení postav, které člověk vnímal ve svém dětství. Zejména jeden můj děda měl v sobě kus toho mého pradědečka, takže i věci, které by mohly být chápány tragicky, dokázal vidět z humorného pohledu. Rodiče jsou možná vždy víc spjatí s přítomností, kdežto dědové mají odstup a nadhled. Oba moji dědové prošli bojišti první světové války a oba si odtud přinesli nejen svá traumata, ale asi i jasné vidění toho, na čem že v životě záleží. Takže i 50. léta vnímali s jistým vyrovnaným nadhledem a tím i mě nakazili. Ten děda také říkával, že být celý život nasr... není žádné umění. To je asi nejstručnější shrnutí zdravé životní filozofie.

Když jste po tom všem zakotvil na VUT, měl jste pocit, že to je to, k čemu jste celou dobu směřoval?

Já jsem měl životní cestu krásně pestrou a vším jsem byl rád. Několikrát v životě se mi stalo, že jsem vyslovil nějaké

tajné přání, zdánlivě naprosto nesplnitelné, a ono se mi splnilo, aniž bych dokonce musel vynaložit nějaké větší úsilí. Dnes jsem na ICV vlastně nejstarší „inventář“ oddělení a je to nejkrásnější část mé cesty. I to byl jeden můj sen – moci zkoumat a rozvíjet různé koncepty lidského bytí, ale ne v prostředí církevní služby, které pochopitelně staví myšlení určité mantinely. Vždycky jsem měl trochu přesah k filozofii, po čemž v církevním prostředí není moc poptávka. A to se mi na VUT splnilo.

Jak jednotlivé předměty vznikaly?

Rétoriku učil ještě na FEI (někdejší Fakulta elektrotechniky a informatiky VUT) Jan Křapa, a když šel do důchodu, vzal jsem to po něm. Předmět Dějiny a filozofie techniky jsem sám vymyslel a zavedl. Právní minimum učili do jisté doby právníci, ale přednášeli vždy spíše obor, který sami dělali, a když měli zrovna stání, nepřišli. Na děkanátu FEI se na mne tehdy obrátili, abych tuto disciplínu přednášel já. Namítl jsem, že nemám

S papežem Janem Pavlem II.

právnícké vzdělání, že jsem teolog, ale bylo mi řečeno, že to je to samé. Polichocen jsem je při tom nechal a bylo to pro mě radostné objevování, protože jsem k tomuto oboru kdysi také tíhnul a musel jsem nyní vše nejprve sám nastudovat a pořádně pochopit, abych byl schopen to studentům srozumitelně podat. Dále přednáším filozofii a kulturu, kdysi na FEI povinný předmět, podle mě naprosto nepostradatelný. Já to dnes deklaruji jako katalog pohledů na svět, protože na svět je možno dívat se mnoha různými způsoby. Každá filozofická škola nebo víra představuje určitý „program pro pochopení světa“. Jde o to si některý vybrat, ale je nutno znát i ty jiné, aby byl člověk schopen porozumět lidem, kteří si zvolili nějaký jiný. Ale například stoicismus by mohl mít někde uložen každý. Je to program na velkou zátěž, připravující člověka na to, že cokoliv se mu může stát, to se mu může stát, a je dobré na to být připraven. Je to „program“ pro náročné časy. A v tom je také krása půdy VUT, že takovýmto pojmem z oblasti techniky jsou studenti schopni porozumět.

Vaše předměty jsou na rozdíl od technických disciplín nadčasové, není v nich žádný pokrok. Je to výhoda?

Ano, nadčasovost, to jsou právě ty konstanty: Hérakleitos a Parmenidas, že všechno je stále a neměnné, tak i já posluchačům říkám, že každá skutečnost má dvě složky, jednu proměnlivou a jednu konstantní. Nedejte se tedy zmást, to vše na světě je stále

tatáž hra či komedie, jenže pokaždé v jiných kulisách a kostýmech.

Vím, že ještě nikam neodcházíte, ale přece: Když se ohlédnete za svým životem, co vidíte?

Já myslím, že co člověk za sebou zanechá, nemůže ani sám vidět. Pro mě jsou podstatné dva obrazy a to je labyrint a mozaika. Labyrint nás naučí, že při cestě k cíli se od něj leckdy musíme zdánlivě vzdalovat. A na mozaice je krásné, že žádný z kamínků sám nemůže vidět, jakou tam hraje roli, to ví jen tvůrce mozaiky, a ten kamínek žije z té krásné naděje, že to má nějaký smysl a že i on to všechno dotváří. Vedle mě může být jiný kamínek jiné barvy, ale mě to nemusí rozčilovat, poněvadž to k té mozaice patří jako k psovi blechy. ■

SUMMARY: Milan Klapetek graduated with a degree in theology, but he has been working at the Lifelong Learning Institute BUT for almost 25 years, revealing the mysteries of history and philosophy of technology, communication and rhetoric as well as fundamentals of technical law to the students of technical disciplines, as well as those of the Lifelong Learning Institute. His new book, *Quodlibet aneb Manuál pohledů na svět z trochu jiného úhlu pro lepší komunikaci se vším kolem sebe* (Quodlibet or A Manual of Views of the World from a Slightly Different Angle for Better Communication with Anything around Us), is about to be published, and the author will introduce it to the public on 27 March in the atrium of the BUT Rectorate.

Laboratoř velmi vysokých napětí je otevřena odborníkům z celého světa

Svým vybavením a zaměřením nemá Laboratoř velmi vysokých napětí Centra výzkumu a využití obnovitelných zdrojů energie, které je výzkumným pracovištěm FEKT VUT, v České republice konkurenci. Kromě firem, které zde testují například napěťovou odolnost elektrických zařízení či elektrickou pevnost kabelů vysokého napětí, sem mají navíc přístup i studenti a výzkumníci z celého světa. Laboratoř totiž funguje v takzvaném open access režimu a výzkum by chtěla podporovat i do budoucna.

Zuzana Pospíšilová
Foto Igor Šefr

Laboratoř velmi vysokých napětí sídlí od roku 2013 v nenápadném jednopodlažním domě nedaleko Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT. Ve speciálně upravených prostorech tu při testování dosahují napětí až jeden megavolt.

„Celá laboratoř byla postavena v rámci projektu Výstavba vědecko-technického parku profesora Lista. V ostrém provozu jsme od roku 2014,“ upřesnila vedoucí laboratoře Jaroslava Orságová. Za čtyři roky fungování měli podle ní především projekty ve spolupráci s komerčními podniky. „Zároveň jsme ovšem byli zařazeni i mezi takzvané výzkumné infrastruktury pracující v režimu otevřeného přístupu. Znamená to, že pokud chce někdo z univerzity či jiné výzkumné organizace u nás dělat svůj výzkum či některé experimenty, nic mu nebrání. Těmto výzkumníkům sloužíme jako technická podpora,“ dodala Orságová.

Režim otevřeného přístupu se navíc nevztahuje pouze na zájemce z České republiky. Požádat o využití laboratoře mohou výzkumníci z celého světa. „Cílem je propojit výzkum v oblasti technologie vysokého napětí,“ vysvětlila Jaroslava Orságová. V tomto otevřeném režimu jsou navíc jednou z mála laboratoří vysokého napětí. „Jsme součástí konsorcia DERLab, které sdružuje tento typ laboratoří. A tam jsme například jediní, kteří mají laboratoř vysokého napětí a zároveň výzkumnou infrastrukturu,“ dodala Orságová.

Podle Michala Krbala, který na testování a experimenty

v laboratoři dohlíží, je unikátní i vybavení, které nabízí. „Máme velmi dobré stínění. Také máme například jedinečnou diagnostiku na testování kabelů. Z tohoto pohledu nám ve velkých infrastrukturách nemůže asi nikdo moc konkurovat,“ upozornil Krbal.

Vloni se navíc podařilo pořídit nová zařízení díky vysoutěženým investičním penězům. „Podařilo se nám získat asi devět milionů korun na rozšíření našeho přístrojového parku poměrně drahými a jedinečnými přístroji. Díky tomu náš význam jako výzkumné infrastruktury opět vzrostl,“ podotkla Jaroslava Orságová s tím, že právě výzkumu by se chtěli do budoucna věnovat co nejvíce. „Není naším cílem být klasickou komerční zkušebnou. Na rozdíl od ostatních laboratoří tohoto typu se snažíme i při spolupráci s firmami myslet na výzkumníky a nenabízet veškeré kapacity pouze komerčním subjektům. Když nás někdo v rámci otevřeného přístupu požádá o možnost provést zkoušky či testování, obvykle mu vyhovíme velmi rychle,“ dodala Orságová s tím, že každá žádost o výzkum ale prochází schválením.

Nejčastěji v Laboratoři velmi vysokých napětí testují napěťové odolnosti či vysokonapěťové kabely. „Zvládneme kompletní měření a testování elektrických parametrů. Můžeme provádět také diagnostiku izolace měřením částečných výbojů. Laicky řečeno umíme zhodnotit, jak kvalitní je daná izolace,“ popsal Michal Krbal s tím, že se obvykle jedná o vývojové testování, kdy si firmy jezdí ozkoušet zařízení po každé vývojové změně.

„To znamená, že v momentu, kdy na produktu něco změní, přijedou otestovat, zda se jeho vlastnosti zlepšily, či zhoršily, aby věděli, kam se posouvají. Je to předstupeň, než se vydají do drahé certifikované zkušebny, aby získali osvědčení,“ dodal Krbal. V rámci vlastního výzkumu se laboratoř věnuje řadě oblastí od diagnostiky dielektrik přes výdržné zkoušky po zkoušky dielektrických vlastností materiálů.

Testování probíhá ve speciálně upravených halách. Kromě několikanásobného jištění, aby se přítomným pracovníkům nemohlo nic stát i v případě selhání zařízení, je prostor upraven tak, aby nemohly testování narušovat žádné vnější vlivy. Například signál na mobilním telefonu tam proto návštěvník bude hledat těžko. „Jedním z hlavních zařízení, která tu máme, je rázový generátor. Ten simuluje přepětí například při úderu blesku. Přepětí zasahuje jednotlivé komponenty a my zkoumáme, zda vydrží, či ne. Dále tu máme například střídavý zdroj, který umí dát na výstupu až 300 kilovoltů, či vysokofrekvenční zdroje jako například známé Teslovy cívký,“ popsal některá ze zařízení

v laboratoři Michal Krbal. Ačkoliv ochotně ukazuje nejrůznější typy výbojů, Michal Krbal zároveň upozorňuje, že se jedná o jevy, které obvykle při testování vidět nechtějí. „Většina zkoušek, které tu provádíme, je tichá. Zákazník celou dobu doufá, že se žádná rána neozve. Znamenalo by to totiž, že testovaná komponenta zátěž nevydržela. Takže kolikrát je větší napětí na straně výzkumníků než na samotných zařízeních,“ uzavřel s úsměvem Krbal. ■

SUMMARY: The High Voltage Laboratory of the Centre for Research and Utilization of Renewable Energy is so unique in its equipment and scope of activities that it has no equal in the Czech Republic. The research workplace of the Faculty of Electrical Engineering and Communication BUT is open both to companies, for example to test the voltage resistance of electrical equipment or the electrical strength of high voltage cables, as well as to students and researchers from all over the world. The laboratory works in the so-called open-access regime and plans to continue supporting research in the future.

Sokol není jen sport, je to životní styl, zjistili architekti z VUT

V popředí model práce Zuzany Zbellové, v pozadí zleva David Zatloukal, Zuzana Zbellová, Tatiana Kobylíková

Původním záměrem projektu Ústavu experimentální tvorby Fakulty architektury VUT nazvaného Já a Sokol 2018 bylo zmapovat na vybraných sokolovnách Jihomoravského a Zlínského kraje současnost a budoucnost prvorepublikových sokoloven. Úkolem studentů bylo navrhnout budoucí využití mnohdy chátrajících staveb, ale i zamyslet se nad tím, jak by mohla vypadat sokolovna nová. Téma zaujalo studenty víc, než se očekávalo, a navíc přineslo mnohé další tematické přesahy, takže kromě plánovaných prezentací bude mít projekt s největší pravděpodobností ještě další výstupy. Tím nejbližším bude ale zcela jistě výstava Já a Sokol 2018, která se uskuteční 26. května – 17. června 2018 v rámci festivalu Re:publika na brněnském Výstavišti.

Jana Novotná
Foto Igor Šefr

Na začátku byla myšlenka funkcionářů Sokola Brno I vtáhnout do dění kolem rekonstrukce jejich sokolovny studenty architektury. Jak zdůraznil místostarosta spolku Michal Doležel, téma sokoloven a sokolských staveb se bytostně dotýká architektury a právě budova architektonicky cenného Stadionu na Kounicově ulici je toho nejlepším důkazem. Sportovní areál má poměrně složitou historii a vznikl postupně v průběhu let 1920–1930. Studenti začali s výzkumem trochu neobvykle. Po dva dny zaznamenávali své dojmy formou rozhovorů a natáčení s uživateli sokolovny a připravili reportáž a instalace

na téma Současná identita Sokola. „Zažili zde generační střet. Setkali se s věrnou gardou – nejstaršími členy sokolské jednoty, kteří stále hrdě šíří sokolskou myšlenku, v komunikaci všem tykají, oslovují se bratře a sestro,“ líčí Nicol Galeová z Ústavu experimentální tvorby. I ji samotnou Sokol jako sportovní, kulturní i společenský fenomén doslova uchvátil. „Studenti pochopili, že sokolovny nejsou jen sportoviště, ale místa setkání. Pro svou anketu oslovili náhodně vybrané návštěvníky areálu od olympionika jdoucího na trénink přes bývalou gymnastku, která dnes trénuje žákyně, až po seniora, který je v Sokole od roku 1937 a stále sem chodí cvičit.“

Výsledky průzkumu byly pro studenty odrazovým můstkem

pro další práci a začalo je to bavit. „Když jsem se dozvěděl více z historie, překvapilo mě, jak hluboký smysl mohlo mít pro někoho cvičení,“ vysvětluje jeden ze studentů David Zatloukal. „Díky tomu jsem zjistil, že můj děda byl sokolským kronikářem a za svou činnost získal medaile za zásluhy. Když jsme o tom mluvili, úplně se rozzářil a bylo vidět, že na to rád vzpomíná,“ říká David a dodává: „Jiná otázka je, jaký to má význam pro dnešní svět, ale to vám ještě neřeknu, na to se zatím snažíme přijít.“ Jak říká Galeová, funkcionáři Sokola jsou v šíření svých myšlenek stále přesvědčiví. „Navíc si uvědomují, že sokolovny jsou bohatství, o které je nutno pečovat, a tak například velmi pečlivě zvažují, pro jaký účel pronajmou volné prostory, a nejen to, kolik jim to vynese.“

David Zatloukal se svým návrhem sokolské plovárny

Projekt zatím zahrnuje sokolovny jižní Moravy a mezi nimi ty, kde funkcionáři vítají, že se provede stavebně-historický průzkum a vznikne nějaká metodika. „To by jim moc pomohlo. Mnohé sokolovny mají totiž vysokou architektonickou hodnotu, i když nejsou vedeny jako památka,“ vysvětluje Galeová a zmiňuje pozoruhodnou knihu Rostislava Šváchy Naprej! neboli Česká sportovní architektura 1567–2012, která slouží studentům jako jeden ze zdrojů studijní literatury. Že sokolovny byly a stále jsou mnohdy nejen sportovištěm, ale i centrem společenského života, se studenti přesvědčili i v Uherském Hradišti, kde v budově sokolovny sídlí Slovákcké divadlo. Studenti měli navrhnout variantu pro případ, že by budova nadále sloužila divadlu, i posoudit možnost přestavby pro původní účel. „Mám problém, že vždycky dělám opak toho, co se po mně chce, a tak jsem si vymyslel, že udělám plovárnu,“ směje se David Zatloukal. „Parcela je

u řeky, a navíc jsem zjistil, že se tam dříve konaly plavecké závody. Myslím ale, že všechny nás nejvíc láká postavit novou sokolovnu, vyzkoušet si, jak by mohla vypadat v dnešní době, protože vývoj byl přerušovaný a od té doby se žádná nepostavila,“ těší se na zadání, které budou budoucí architekti řešit jako svou diplomovou práci.

Pro Slovenky Tatianu Kobyliakovou i Zuzanu Zbellovou bylo téma Sokola zcela neznámé. „Pro mě to bylo něco úplně nového, protože u nás na Slovensku Sokol nefungoval. Čím víc se o tom dozvídám, tím víc mě překvapuje, jak se s tím tématem dá dál pracovat a co všechno z toho vyplyne,“ říká Táňa, která ve svém návrhu zachovala budovu pro divadlo a Sokol plánuje přestěhovat do nové stavby, na které bude pracovat v rámci diplomky příští rok. „Všichni se chceme zabývat hlavně návrhem nové stavby. Vzhledem k tomu, že není definované, jak by měla vypadat a co by měla přinášet, mohli bychom toho hodně objevit,“

potvrdila Davidova slova. „Pro mě je podstatná otázka, proč by se měly sokolovny dál stavět,“ uvažuje Zuzana Zbellová. „V minulosti, kdy se formoval český národ, to jistě mělo velký smysl, protože lidé se chtěli potkávat a sdružovat.“ Se svou prací zůstala v původní sokolské budově, ale rozhodla se věnovat ji divadlu. „Celou budovu jsem přeřezala blokem vstupního foyeru, v přední části jsem dostavěla malou scénu, zvedla jsem provaziště a směrem k řece jsem umístila víceúčelový sál s uměleckými dílnami,“ popisuje svůj návrh, který se zalíbil i současnému řediteli divadla.

Dosavadní výsledky projektu ukázaly, že sokolské hnutí se svými ideály současné studenty zaujaly. To, že je navíc spojené s překvapivě hodnotným architektonickým dědictvím, představuje jistou odpovědnost. Při průzkumu starých sokoloven se ale objevily další badatelské výzvy. „Původně jsme mysleli, že se budeme zajímat jen o architekturu, ale hned v prvních měsících jsme objevili dobové plakáty k sokolským sletům nebo původní sokolské prapory, to jsou úplně relikvie,“ líčí nadšeně Galeová. „Jako architekti máme přesahy do designu, dekoru, stavebního a výtvarného detailu, na sokolovnách

jsou mnohdy reliéfy, sochařská výzdoba. Chtěli bychom to všechno zmapovat, případně dosáhnout toho, aby skutečně cenné stavby byly prohlášeny za památku.“

Projekt, který se měl původně omezit jen na vytvoření metodiky pro sokolovny, se tak začíná nebývale rozrůstat. „Pomalou se rýsuje rozsáhlejší výstavní projekt, který by měl putovat po naší republice, ale i po světě, už jsme o tom mluvili s řediteli několika českých center. Sokol za to stojí, je to unikát! Pořád víc mě překvapuje, že se tomu dosud nikdo systematicky nevěnoval,“ říká Galeová. Na festivalu Re:publika by se měly vedle studentských návrhů objevit výsledky průzkumu z 50 zmapovaných sokoloven, které se pohybují v kategorii od památek přes adepty na chráněnou stavbu nebo památku až po malé sokolovny, které už dnes neslouží původnímu účelu. „Chceme je doložit výkresovou dokumentací, fotodokumentací, příběhy sokolů, ale současně zdůraznit fenomén, že v sokolských jednotách na rozdíl od dnešních sportovišť dochází k mezigenerační komunikaci a přirozenému životu celé rodiny, který je propojený i s kulturním programem,“ vysvětluje Galeová a uzavírá: „Sokol není jen sport, ale životní styl.“ ■

SUMMARY: The "I and the Sokol 2018" project is interested in the present and future of the Sokol gymnasia from the era of the First Czechoslovak Republic (1918–1938); it outlines the architecture and details of fifty of them. The students of the Faculty of Architecture BUT have explored the transformations of this sports symbol from the First Republic era and the possible future uses of these buildings, many of which have fallen into disrepair. The results of their efforts will be presented during the Re:publika Festival, which will take place in May and June at the Brno Exhibition Centre.

Šprtec je láska na celý život, říká Jakub David

Dříve se svému oblíbenému koníčku věnoval denně, dnes už jen jednou týdně. Jakub David, který je mistrem České republiky v billiard-hokeji neboli šprtci, je právě v pátém ročníku navazujícího magisterského studia na Fakultě strojího inženýrství VUT a začíná se poohlížet po zaměstnání. I když má teď mnohem méně času, opustit svůj koníček rozhodně nemíní. Je to prý láska na celý život.

Jana Novotná
Foto Igor Šefr a archiv Jakuba Davida

Šprtec – každý o něm už někdy slyšel, ale že má svou oficiální ligu, turnaje i mistrovství světa, vědí patrně jen zasvěcení. Jestli vám slovo šprtec zavání tak trochu brněnskou hantýrkou, není to náhoda. S podomácku vyrobenými pomůckami se totiž na přelomu 50. a 60. let začal hrát právě v Brně. V roce 1960 zde byla založena Stolní hokejová liga Brno, která se hraje dodnes, a v roce 1980 byl taktéž v Brně odehrán první oficiální meziměstský turnaj, který byl později uznán jako první mistrovství republiky. Novodobá historie hry začíná v roce 1991, kdy vznikla Československá Unie hráčů stolního hokeje.

Podoba hry a pomůcek se postupem času značně zdokonalila. Deska z hobry, sloužící

kdysi jako hřiště, se postupně proměnila na perfektní zmenšeninu reálného hokejového kluziště o rozměrech 120 na 60 centimetrů. Dvoukoruny, které sloužily v počátcích hry jako hráči, byly nahrazeny hracími kameny z dámy o průměru 3 centimetry, puk má průměr 18 milimetrů. Postupně se vylepšovaly i hokejky a branky, jejichž sítky dřív háčkovaly manželky nadšených hráčů. Předchůdce dnešního šprtce pamatuje i Jakub David. „Od dědy jsem dostal starý dřevotřískový stůl, na kterém se hrálo s mincemi, hokejky byly sekyrkou vysekané ze dřeva. Na tom jsme se s bráchou zaučili,“ vzpomíná mistr republiky. Opravdový šprtec pak začal hrát v deseti letech doma

Teď hraju s hráči New Jersey Devils, a když dám gól, zapíše se jméno střelce.

v Boskovicích, kde místní nadšenec Bob Feruga v roce 1990 založil druholigový klub. „Když jsem hrál v roce 2010 jednu sezónu za Brno, byl jsem v týmu se svým koučem Ferugou. Domluvili jsme se, že bychom v Boskovicích začali následující

sezónu hrát první ligu, a dnes už bojujeme o nejvyšší příčky," vysvětluje student FSI. Kromě domácích turnajů se jednou za dva roky koná mistrovství Evropy, za další dva roky mistrovství světa.

„Jednou z účastnických zemí je i Švédsko, kam se šprtce dostal díky českému emigrantovi Karlu Menclovi, a hraje se tam dodnes," říká Jakub a dodává, že za Evropu hrají dále Slováci, Poláci, Rusové a letos se ME ve slovenské Senici zúčastní pravděpodobně i Maďaři. „Na posledním MS byli i hráči z Afriky, a dokonce i v Americe někdo hraje, tam se myslím hra dostala také díky českým emigrantům," směje se přeborník, který se už se šprtcem podíval do švédského Lundu, polského Krakova nebo ruského Petrohradu. „V Petrohradu byly právě bílé noci, takže jsme toho moc nenaspali, ale byl to skvělý zážitek," říká Jakub,

po oblíbeném týmu NHL nebo extraligy, slavná jména nesou i jednotlivé kameny. „Já teď hraju s hráči New Jersey Devils a na domácích turnajích za Černou Horu," říká Jakub. „Každý z nás hraje za jeden tým, takže máme jednotlivé hrací kameny pojmenovány podle reálných hráčů. Když dám gól, zapíše se jméno střelce." Dřív se klubová loga malovala ručně, dnes už jsou na to programy v počítači, takže je možné si všechno pohodlně vytisknout. Jednodušší je to dnes i s hracím vybavením, které se od založení unie v roce 1991 značně zprofesionalizovalo. Hokejek má Jakub vždycky několik, už kvůli své slabosti. „Když se mi při zápase nedaří, lámu hokejky," přiznává s úsměvem.

„O šprtci bych řekl, že jsou to šachy a kulečník dohromady. Dobrý hráč musí mít určitě trpělivost, přesnou trefu, také cit v ruce," vypočítává student

„Jedna třetina trvá šest minut, při nerozhodném výsledku následuje prodloužení, a když se nedá zlatý gól, přichází na řadu nájezdy," vysvětluje Jakub.

Šprtce hrají kluci i holky, Jakub při něm poznal i svou současnou partnerku. „Hrála původně za Žďár nad Sázavou, ale přetáhl jsem ji do Boskovic," směje se Jakub a dodává: „Ve své kategorii je lepší než já, dotáhla to už na mistryni světa." Jakuba letos čekají státnice, a tak si pomalu hledá práci. „Právě jsem si domluvil stáž v TE Connectivity, tak uvidím, jak to půjde.

Potřebuju mít hlavně něco v životopise, abych nevyšel ze školy jako inženýr bez praxe," říká s úsměvem budoucí absolvent se specializací na kvalitu a bezpečnost ve strojírenství. Na tréninky dnes už moc času nemá, hraje tak jednou za týden. „Když jsem byl menší a nebylo tolik povinností, hrál jsem každý den. Různé zápasy a výsledky jsem si zapisoval do deníčku," vzpomíná s úsměvem zapálený hráč. Ale ať už bude v budoucnu dělat cokoliv, šprtce k jeho životu bude patřit vždycky. „Vím, že budu hrát, dokud budu moct!" ■

SUMMARY: Billiard hockey is never called by any other name than "šprtce" here in Brno. It is no coincidence that the name is reminiscent of Brno slang – it was in Brno where it was first played with home-made implements at the turn of the 50s and 60s. The Czech billiard hockey champion Jakub David lives in Brno, too. He is in the last year of his master's degree studies at the Faculty of Mechanical Engineering at Brno University of Technology. He's starting to look for a future job, but as he says, whatever he ends up doing, he'll play "šprtce" for as long as he can.

Když se mi při zápase nedaří, lámu hokejky, přiznává mistr republiky.

jehož největším úspěchem je vítězství na posledním mistrovství republiky. „Mistrovství ČR je paradoxně náročnější než MS. Česko je ve šprtci nejsilnější, takže je tu třeba 50 hráčů na srovnatelně vysoké úrovni, kdežto ve Švédsku je takových hráčů asi pět, v Rusku žádný. Na MS postupují z každé země jen ti nejlepší podle sezónního žebříčku, a to pro nás představuje menší konkurenci, než máme doma," vysvětluje úspěšný hráč.

Ke šprtci patří od nepaměti i pojmenování mužstva

VUT. „Hrajeme nejen po ploše, ale také puky zvedáme, někdo podsekává hráče, trefujeme se pod břevno, střílíme o mantinel nebo o víc mantinelů, ale i o hráče. Je tam dost prostoru pro zdokonalování," říká mistr republiky a potvrzuje, že důležitá je i strategie. „Já u toho přemýšlím jako u šachu. Vyhodnotím situaci a už si v hlavě skládám dva tři tahy dopředu. Záleží taky na tom, s kým hrajete, už se trochu známe, takže víme, co na koho platí." Svou roli hrají i pevné nervy, i když zápas je mnohem kratší než u hokeje.

Historie stolního hokeje údajně spadá až do dob Rakouska-Uherska, v nejrůznějších podobách přežila pád monarchie, první republiku i obě světové války. Dlouhou dobu se hrálo s knoflíky, na což jako na svou velkou posedlost vzpomínal za svého života i Miroslav Horníček: „Mně už bylo třicet, pětatřicet, čtyřicet a furt jsem hrál hokej s knoflíky... Ty moje knoflíky, to jsou bytosti, moje personifikace těch knoflíků šla tak daleko, že když jsem jel do Jugoslávie, tak jsem je vzal sebou, aby viděli moře... aby si odpočali a pak zase líp hráli... Já jsem měl mužstvo Francie, jmenovalo se Hamleti, a Mirek Lipský měl Polsko. Jeho brankář se jmenoval Hedva a on mu nadával, že kouří při zápase, říkal: Zase gól, Hedva kouří, podívejte se na něho, je to možný? a mlátil s ním o zem... Můj sen je mít znovu takovej krásnej stadion a najít dalšího blázna, se kterým bych to hrál."

Zapojit zahraniční studenty a získat více pravomocí. I to jsou ambice kandidátů na Krále a Královnu Majálesu

Své zástupce v souboji o Krále a Královnu Majálesu už VUT zná. Jsou jimi Radoslav Guráň a Veronika Rudy, oba z Fakulty strojního inženýrství VUT. Kromě fakulty mají Radoslav a Veronika společný i studentský spolek ISC VUT Brno, jehož jsou součástí. Věřící, že budou dobře reprezentovat celou univerzitu a zájmy jejích studentů. Brno podle nich potřebuje silné studentské vládce, kteří mají rozhled a nebojí se říct svůj názor. Pro královské funkce by do budoucna chtěli více pravomocí, aby celá volba nebyla jen rozptýlením a zábavou.

Zuzana Pospíšilová
Foto Martin Střálka

Proč jste se rozhodli kandidovat na Krále a Královnu Majálesu?

Radoslav: Ústav konstruování Fakulty strojního inženýrství VUT, na kterém studuji, má pouze čtyřicet osm studentů. No a současný Král Majálesu Jaroslav List z pátého ročníku je jedním z nich, takže se docela dobře známe. V průběhu minulého roku jsem sledoval, jak se mu dařilo a jak prosazoval různé změny, což mě zaujalo a motivovalo k tomu se zapojit. Navíc mám plno nápadů na akce, které bych rád realizoval.

Veronika: Už v prvním ročníku jsem se nachomýtl k organizaci královské gardy, kde jsem trošku pomáhal, a dostalo se mi to tak více do povědomí. Od té doby jsem nad kandidaturou uvažovala, protože tady na VUT je škola tím, co nás

spojuje. Díky VUT jsem si našla své nejbližší přátele a je to srdcová záležitost. Vždy, když mám příležitost nějak propagovat VUT, tak to dělám. Toto je pro mě skvělá příležitost, jak můžu reprezentovat školu, kterou mám ráda. Letos jsem se navíc zapojila do studentského spolku ISC, kde jsem získala podporu od ostatních. Dodalo mi to potřebnou odvahu, takže jsem nakonec kandidaturu zkusila.

Když jste, Radoslave, zmiňoval loňský ročník volby a vaše přátelství se současným Králem, znamená to, že jste se nějak zapojil už vloni?

Radoslav: Bohužel ne. Vloni jsem byl na ročním studijním pobytu v zahraničí, takže jsem vše sledoval pouze zpozvzdálí. Ale byl jsem zde párkrát na návštěvě, Jardu jsem potkal a viděl jsem, jak ho tento projekt baví.

To, že jste ze stejné fakulty, je náhoda?

Radoslav: Nejen, že jsme ze stejné fakulty. My jsme i ze

stejného studentského spolku ISC VUT Brno. Ale že se to takto sešlo, je úplná náhoda.

Veronika: Až do konce jsme nevěděli, kdo se letos za VUT přihlásil, takže to byla velká náhoda. Osobně jsme se s Radkem téměř neznali, takže jsme se předem nedomlouvali, že do toho půjdeme společně.

Myslíte si, že je to výhoda nebo že tím bude zájem o soutěž z jiných fakult menší?

Veronika: Přijde mi, že když jde o podobné věci, tak VUT drží hodně pospolu. Tady navíc ani nejde o konkrétní fakultu. My zastupujeme celou univerzitu.

Radoslav: Přesně, jak říká Veronika. Tím, že jsme byli zvoleni, jsme se stali zástupci celé univerzity a tak to i vnímáme. Věříme, že se studenti všech fakult stejně jako v minulých letech spojí a nebudou bojovat jen za jednotlivé fakulty, ale za celé VUT. Protože se ve studentském spolku ISC staráme o zahraniční studenty, chceme je do celého projektu

Majálesu zapojit také. Zvát je na naše akce a vytvořit jim z toho unikátní zážitek. Budou tak moct celou volbu prožívat s námi.

Veronika: Doufáme, že tím víc propojíme zahraniční studenty s těmi českými. Naši studenti se tak mohou dozvědět něco nového, procvičit si jazyk a třeba je to bude motivovat k tomu, aby také někde odjeli studovat.

Majáles je až v květnu. Děje se něco už teď?

Radoslav: V posledních dvou týdnech probíhala volba Králů a Královen na jednotlivých univerzitách. Volby se lišily, protože organizace byla v kompetenci každého univerzitního koordinátora. Na VUT měla volbu Krále a Královny na starosti loňská kandidátka na Královnu a letošní

koordinátorka Alexandra Tomášová. Účastnili jsme se celkem šesti disciplín. Získávali jsme hlasy na Facebooku, Král musel prezentovat svůj projekt, který hodnotily i studentské spolky, měli jsme různé soutěže a hlasování přímo na párty. Na té jsme měli také hlubší diskusi s členy studentských spolků. Celkem za VUT kandidovali tři Králové a dvě Královny.

Veronika: Něco podobného se odehrálo i na ostatních univerzitách a teď v neděli se máme potkat, abychom poznali ostatní a dostali více informací o tom, jak bude probíhat samotný Majáles a jak budou hodnoceny jednotlivé disciplíny. Začínáme pomalu řešit i akce jako stavění májky a alegorický průvod.

Projekt krále bývá důležitou

součástí kandidatury. Jakým tématům se chcete věnovat?

Radoslav: Hodně cestuji a studoval jsem na řadě zahraničních univerzit. Rád bych proto zapracoval na tom, aby svět i nadále vnímal Brno jako univerzitní město a jako jedno z TOP10 studentských měst. Vždycky se mi v zahraničí líbí to, jak studenti dávají najevo hrdost na svou univerzitu. Já jsem také hrdý na VUT a chci se věnovat projektům, které budou pomáhat studentům nabýt stejného přesvědčení.

Znáte už svou konkurenci?

Veronika: Ještě úplně ne. Byli jsme pozváni pouze na Královskou párty Mendelovy univerzity, kde jsme měli možnost poznat jejich vítěze.

A jací by podle vás měli být Král a Královna Majálesu?

Radoslav: Jako my. (směje se)

Což znamená?

Veronika: Měli by dobře reprezentovat svou univerzitu a studenty.

Radoslav: Podle mě je sice volba na jednu stranu velká zábava, ale je to také velká zodpovědnost. Takže by to nikdo z kandidátů neměl vnímat jen jako vtip. Král i Královna by měli mít zájem opravdu něco dělat a měnit. Měli by splnit své sliby, protože na základě nich byli zvoleni. Navíc by se měli výrazněji angažovat ve studentském životě. Měli by se snažit, aby jejich role byla brána vážně. Pokud se jim to povede, můžou získat více kompetencí a budou mít šanci změnit mnohem více věcí. ■

SUMMARY: The BUT already knows who will be its representatives for the Majáles festival contest for the King and Queen of Majáles. Their names are Radoslav Guráň and Veronika Rudy, and both of them are from the Faculty of Mechanical Engineering BUT. Although they are both members of the same student association, they are confident they will do a good job of representing the entire university and its interests. In their opinion, Brno needs a strong student ruler with a broad outlook, who is not afraid to speak his or her mind. They would like the "royal" functions to be endowed with more powers in the future so that the election is more than just entertainment and fun.

Vědci z CEITEC VUT testovali neprůstřelnou keramiku

(red)
Foto Igor Šefr

Již čtvrtým rokem se pokoušejí výzkumníci z Odboru keramiky a polymerů Ústavu materiálových věd a inženýrství CEITEC VUT zdokonalit vlastnosti neprůstřelných vest za využití keramiky. Právě pokročilá keramika totiž umožňuje, aby byly destičky použité ve vestách tenčí a vesty tím pádem lehčí, to vše při zachování potřebné odolnosti. Koncem ledna se ve firmě Prototypa, která se na výzkumu podílí, uskutečnily balistické zkoušky průraznými střelami s ocelovým jádrem. Výsledek byl jednoznačný: keramickou destičku vystřelený projektil sice porušil, ale neprorazil. ■

SUMMARY: For four years, researchers from the CEITEC BUT research group focussed on advanced materials have been using ceramics to improve the quality of bulletproof vests. The advanced ceramics make it possible for the plates inside the vest to be thinner, which makes the vests lighter, while maintaining the required stopping power. At the end of January, the company Prototypa, involved in the research, conducted ballistic tests with steel core projectiles.

Schopnosti, které v sobě objevíme, nám dávají nekonečnou svobodu, říká autorka WORKtestu

Absolventka VUT Eva Urbanová je autorkou jedinečné diagnostické metody WORKtest. Ačkoliv je dnes odbornicí v oblasti lidských zdrojů, její cesta k současné profesi nebyla přímočará ani předem promyšlená. Za zásadní podmínku úspěchu v lidském počínání považuje víru v sebe sama a jasnou vizi. Ověřila si to opakovaně nejen sama na sobě, ale i na mnoha lidech, kteří díky její metodě našli své správné místo.

Jana Novotná
Foto Martin Bradáček

Ke studiu na Fakultě podnikatelské ji přivedl její učitel na Institutu výchovy bezpečnosti práce, který předtím navštěvovala. „Znalosti z podnikatelské fakulty jsem využila zejména v oblasti marketingu a managementu a později při vedení a řízení lidí. Dodnes si pamatuji poučky a strategie úžasného Petra Ferdinanda Druckera, který je otcem moderního managementu,“ vzpomíná Eva Urbanová.

Po studiu na VUT nastoupila ke státní organizaci, kde postupně začala pracovat s lidmi a jejich potenciálem. Aby využila občasné prostoje, rozhodla se doplnit si

vzdělání na Právnické fakultě. Absolvovala víceoborové studium zahrnující finanční a obchodní právo, sociologii a psychologii a získala zde magisterský titul. Po odchodu od policie začala více méně proti své vůli podnikat. „Od policie jsem odešla těsně před 10letou lhůtou, po jejímž dovršení bych měla nárok na výsluh. V podstatě přes noc jsem zůstala bez koruny,“ vysvětluje Urbanová, která sice obohatila své vzdělání o aplikovanou psychologii pro lidské zdroje a právní terminologii, ale přitom si dobře uvědomovala, že je prakticky nezaměstnatelná. „Jediné, co mě posilovalo, bylo, že jsem si věřila. Nic jiného mi jako samoživitelce

s dítětem ani nezbyvalo,“ vzpomíná absolventka VUT na nesnadné období.

Tím se pomalu dostáváme k počátkům vzniku WORKtestu. Dnes už o tom Eva Urbanová může mluvit. Během let strávených u policie měla příležitost poznávat velké množství lidí, a tak si začala více všimnout jejich chování. „Nacházela jsem zde velmi zajímavé souvislosti v chování této specifické skupiny lidí. Úplně mě to pohltilo a přerostlo to ve velmi rozsáhlý výzkum. Zajímalo mě, proč jsou u policie lidé, kterým psychologové vysloveně nedoporučili jít k policii, a proč se nikdo dál

jejich chováním nezabýval,“ vysvětluje Urbanová, která chtěla pochopit pohnutky těchto lidí – proč chtějí jít k policii, co očekávají, co skrývají a podobně. Měla několik tisíc dat, která dávala smysl, měla je opakovaně ověřené a začala tuto techniku používat v rámci osobního poradenství s běžnými klienty.

„Zjistila jsem, že to funguje. Díky referencím se mi za tři měsíce zaplnil diář a najednou jsem měla byznys na několik let,“ objasňuje úspěšná podnikatelka, která pomalu začala

přemýšlet, jak dostat svou metodu pod software. O rok později už založila s. r. o. a v roce 2004 byl spuštěn první on-line test, který vykazoval výsledky v reálném čase, což zatím žádný systém na trhu neumožňoval.

Tak vznikl WORKtest, který mapuje chování populace včetně rizikových faktorů a od doby svého vzniku se postupně zdokonaluje. „Jde skutečně o komplexní systém, který byl primárně určen pro oblast lidských zdrojů, ale dnes je zaměřen i na oblast školní populace, vzdělávání, motivaci talentů či výběr správné školy a pamatuje i na seniory,“ popisuje Urbanová test, jehož podstata spočívá v dobře postavené metodice, výzkumných datech, psychometrice (validitě a reliabilitě) a flexibilitě nástroje – tedy softwarovém řešení. Test se provádí on-line, zkoumá současně až 300 různých kritérií a netrvá déle než 30 minut, u dětí je doba kratší. Pracuje výhradně na podvědomé úrovni, takže neumožňuje respondentovi se stylizovat. „Nejedná se o dotazník, to bychom neměli tak vysokou míru přesnosti.

Respondent vybírá geometrické obrazce, a protože neví, co se za kterým obrazcem skrývá, nemůže se stylizovat. Právě v tom je síla testu – v jednoduchosti a neprolomitelnosti uživatelem na vědomé úrovni,“ vysvětluje Urbanová a dodává: „Člověk by měl být ale odpočatý a v dobré pohodě, psychické i fyzické. I s tím se v testu počítá.“

Test se vyhodnocuje bezprostředně po skončení a s tím

Eva Urbanová usiluje o „wellbeing“. Ornamenty v pozadí jsou symboly, s kterými pracuje její WORKtest.

souvisí i měření spolehlivosti testu. „Teprve když jsou hodnoty spolehlivosti vyšší než 85 procent, výsledky odkryváme. Pod 65 procent je pro nás test nevalidní, ale takových zatím bylo minimálně, což je opět způsobeno nemožností respondenta stylizovat se,“ říká Eva Urbanová. Metoda si dobře poradí s dlouhodobě vžitým znevýhodňováním žen obecně, žen samoživitelek, případně mladých žen, u nichž „hrozí“ brzké otěhotnění.

„WORKtest zjistí, jaký potenciál žena má, co může zaměstnavateli nabídnout, zda hrozí fluktuace, zda je pro firmu

Worktest pracuje výhradně na podvědomé úrovni, takže neumožňuje respondentovi se stylizovat.

perspektivní dlouhodobě, či krátkodobě a podobně,“ říká autorka testu. Navíc při něm nedochází ke zkreslení výsledku v důsledku takzvaného prvního dojmu či pocitů z osobního setkání, které hrozí u běžných pohovorů. „Pohovor a osobní setkání je jeden úhel pohledu, který po přičtení haló efektu přinese maximálně 40procentní úspěšnost. WORKtest naopak odhalí zá- koutí, do kterých se člověk ani dotazník neumí a nemůže podívat, nemá na to mechaniku ani optiku. Respondent se stylizuje, přetvařuje, dokáže manipulovat a vzbudit příznivý dojem, což WORKtest spolehlivě odhalí,“ objasňuje Urbanová.

WORKtest mohou využívat firmy, ale prostřednictvím

e-shopu i jednotlivci. Použitá metodika umožňuje provádět různé nástavby a pokračovat ve vývoji. „V současné době jsme spustili partnerstest a pracujeme na sběru dat o civilizačních chorobách,“ prozrazuje autorka testu plány do budoucna. Sama chce více cestovat, zdokonalit se v angličtině a ruštině, v hlavě nosí knihu The Journey home. Usiluje o vytvoření nadace WORKtest pro rozvoj talentů, dětí a seniorů. „WORKtest mě naučil mnohému, ale kdybych to měla vyjádřit jedním slovem, pak hlavně odvaze,“ říká podnikatelka, která prý vyškrtla ze svého slovníku pojmy „nejde“, „nemohu“, „neumím“. V tom podle ní spočívá tajemství úspěchu. „Víra v sebe sama je tím, co nás činí svobodnými, posléze šťastnými a úspěšnými. Bohatství člověka není v penězích. Je v nás samotných, v našich schopnostech a dovednostech, kterých jsme si vědomi. Je v tom, že se můžeme svobodně rozhodnout, co budeme dělat a co má smysl... že známe svou journey home.“ ■

SUMMARY: Eva Urbanová, a graduate of the Faculty of Business and Management BUT, is the author of the unique diagnostic method WORKtest. Although she is a human resource specialist now, her path to the current profession was not planned in advance. She considers having faith in oneself to be a fundamental condition for success in any human action. She has repeatedly verified this not only on herself but also on the many people who have found the right job thanks to her method.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

BIENÁLE

Bienále studentského designu DESIGN.S

Mezinárodní bienále studentského designu, jehož organizátorem je vedle Technického muzea v Brně, Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a Vysoké školy výtvarných umění v Bratislavě i VUT, přijímá studentské práce pro výstavu DESIGN.S. Cílem projektu je prezentovat to nejlepší, co se za poslední tři roky urodilo na poli studentského designu, a současně konfrontovat studentské práce z různých zemí.

Přehlídka je určena pro všechny vysokoškolské studenty designu a příbuzných oborů, zúčastnit se mohou i čerství absolventi. Jedinou podmínkou je, že práce musí pocházet z období studia a přitom nesmí být starší než tři roky. Vybrané práce budou vystaveny od 26. června do 16. září 2018 na přehlídce studentského designu v Technickém muzeu v Brně.

Doplňující informace, pravidla účasti a přihlášku naleznete na <http://design-s.eu/>, v případě dalších otázek se můžete obrátit na info@design-s.eu. Přihlášky poslejte přes elektronický formulář do 16. března 2018.

(red)

FINÁLE

EBEC Challenge 2018 oživil začátek semestru na VUT

Na přelomu února a března proběhla na VUT fakultní kola jubilejního 10. ročníku soutěže EBEC. Akce je největší technickou soutěží pro kreativní studenty, která je pořádána napříč celou Evropou. Lokální skupiny mezinárodní organizace BEST ji pořádají na 83 technických univerzitách a soutěže se každoročně zúčastní přibližně 5 000 studentů.

Fakultní kola na VUT proběhla na FAST, FSI a FEKT a tři nejlepší týmy z obou kategorií poté postoupily do kola finálového, které se uskutečnilo 8. března na Fakultě elektrotechniky a komunikačních technologií. Studenti proti sobě měřili síly ve čtyřčlenných týmech při řešení praktických zadání ve dvou kategoriích – teoretické Case Study a praktické Team Design.

Letošními vítězi v kategorii Case Study se stal tým HPW ve složení Josef Běhal, Vojtěch Frank, Jan Dvořáček a Václav Miklas, který se dokázal nejlépe poprat se zadáním od firmy Eaton. V kategorii Team Design vyhrál tým SI UNIT ve složení Ondřej Švanda, Josef Pažourek, Ondřej Sláma a Jan Abrahám, pro který zadání přichystala firma P&G. Výherci postupují do regionálního kola v Bratislavě, kde si budou moci poměřit síly se studenty ze Slovenska, Maďarska, Rakouska a Slovinska.

(Aneta Možíšová)

SOUTĚŽ

Foto: Igor Štěr

Business Point letos vyhráli „piráti“

Letošním tématem soutěže Business Point na Fakultě podnikatelské VUT byly „marketingové aktivity v konkrétním odvětví“. Prvního kola se zúčastnilo 16 registrovaným týmů, z nichž do finálového kola, které se uskutečnilo 26.–27. ledna 2018, postoupilo 9 nejlepších. Téma bylo úžeji specifikováno na „marketingové aktivity využívající označení místa původu produktů“.

Komise, v níž usedli odborníci z praxe, zástupci Studentské komory a akademici Fakulty podnikatelské, ocenila hlavně originalitu týmů a jejich prezentační schopnosti. „Komise se zájmem sledovala prezentované nápady všech týmů. Tato soutěž nemá správné řešení, není to test a vítězové jsou tudíž všichni. Každý tým své téma uchopil naprosto zodpovědně a popral se s ním dokonale,“ okomentovala soutěž členka komise Hana Wagnerová, zástupkyně praxe.

Na porotu nakonec udělal největší dojem tým πrates a jejich projekt „Zlaté ručičky“ ze Střední školy informatiky a ekonomie DELTA v Pardubicích. Na druhém místě se umístil brněnský tým Slovaňák z Gymnázia Brno na Slovanském náměstí a třetí skončila děvčata z týmu MaDiKo z Obchodní akademie, Střední odborné školy knihovnické a Vyšší odborné školy Brno.

(red)

VÝSTAVA

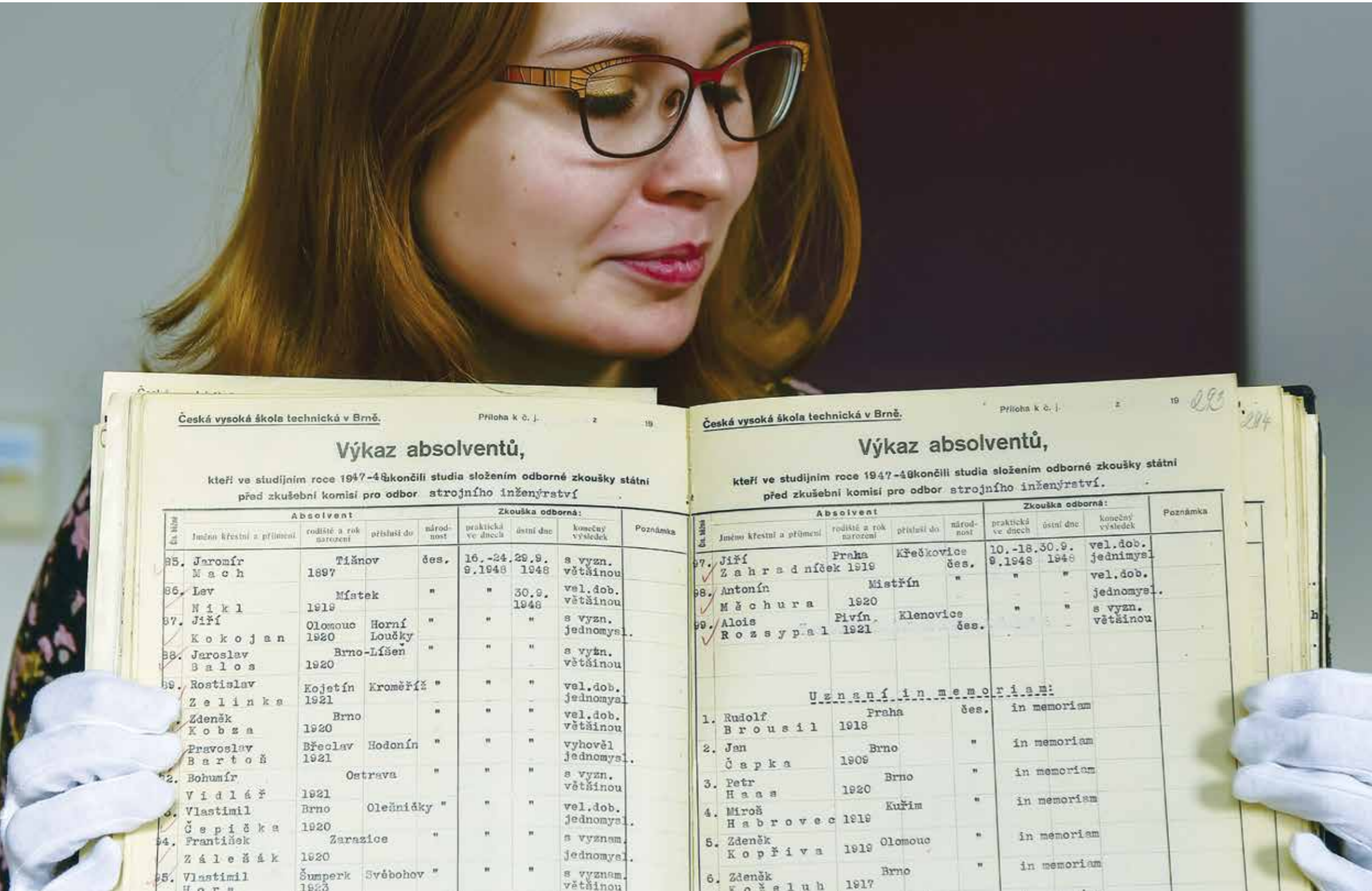
Urban centrum představuje Brno coby studentské město

Výstava Brno pro studenty, studenti pro Brno představuje projekty moravské metropole, které mají za cíl spolupracovat se studenty, pomáhat jim v jejich rozvoji, získávat zpětnou vazbu a inovativní nápady na jeho rozvoj. Mezi vystavené projekty, které vznikly ve spolupráci statutárního města Brna a brněnských univerzit, patří například soutěž Brno Ph.D. Talent nebo loňské finálové kolo inženýrské soutěže EBEC Final Round 2017.

V předsálí Urban centra budou také vystaveny práce studentů z Fakulty architektury VUT, které mohla veřejnost vidět už na červnové výstavě v Místodržitelském paláci. Přehlídka potrvá v Urban centru na Mečové ulici do 23. března, vstup na výstavu je volný. V rámci doprovodného programu se představí například studentské soutěže, stáže na Magistrátu města Brna nebo prezentace studentů BEST Brno.

(red)

Nejstarší písemná zmínka o absolventu brněnské techniky je z roku 1903

Jana Dobšíčková, Archiv VUT
Foto Igor Šeř

Brněnská technika byla založena v roce 1899 a první písemné záznamy o jejích absolventech, uložené v Archivu VUT, pocházejí z let 1903–1952. Jedná se o ručně vyplněné formuláře svázané v knihu, která je svým způsobem unikátní, protože je jediná svého druhu.

„Kniha v níkerak výjimečných koženkových deskách s pozlaceným nápisem Výkaz absolventů obsahuje informace o absolventech z první poloviny 20. století, tedy z období, kdy škola několikrát změnila svůj název. Krasopisně vyplněné kolonky prozrazují jméno, rok a místo narození čerstvého inženýra, jeho národnost, datum konání zkoušky a výsledné hodnocení. Kniha je členěna podle odborů, dnes bychom řekli fakult, a to na inženýrství stavitelské, zeměměřičské, strojní, chemické, elektroinženýrství a odbor architektury a pozemního stavitelství.

Co se týká podoby jednotlivých formulářů ve Výkaze, ta

se v průběhu let postupně proměňovala. Nejprve se ručně rýsovaly i kolonky a vše se vyplňovalo perem, později už existovaly tiskopisy České vysoké školy technické v Brně, kam se výsledky krasopisně vypisovaly, nebo pokud odbor vlastnil psací stroj, vyplňovaly se informace už na stroji. Po znovuobnovení školy pod názvem Vysoké učení technické v Brně v roce 1956 se nám dochovaly záznamy o prvních absolventech z roku 1959/1960 na dnešní Fakultě stavební, kde už jsou normované tiskopisy určené pro informace o průběhu a výsledcích Státní závěrečné zkoušky jednotlivých absolventů a jsou vyplněné už výhradně psacím strojem.

Ve Výkazu najdeme i několik zvučných jmen absolventů České vysoké školy technické v Brně, například:

prof. Ing. Dr. techn. Ferdinand Lederer, DrSc. (1906–1990), absolvent inženýrského stavitelství směru A v roce 1932, odborník v oboru ocelových konstrukcí, mimo jiné autor zastřešení pavilonů C a Z na výstavišti a zimním stadionu v Brně;

prof. Ing. Dr. techn. Vilibald Bezdíček, DrSc. (1906–1991), absolvent inženýrského stavitelství směru B v roce 1932, profesor hydromeliorací a vodního hospodářství, rektor ČVUT v Praze a VUT v Brně, ministr školství v letech 1968–1969;

prof. Ing. Armin Delong, DrSc., dr. h. c. (1925–2017), absolvent elektroinženýrství v roce 1950, zakladatel oboru elektronová mikroskopie v Československu,

polistopadový místopředseda ČSAV a místopředseda vlády České a Slovenské federativní republiky pro vědeckotechnický rozvoj, čestný doktor VUT.

A aby byl obrázek úplný, kromě našinců absolvovali na české technice i představitelé

dalších slovanských národů, jako například Rusové, Bulhaři, Rumuni, Poláci, Litevci, Ukrajinci, Chorvaté, ale také studenti hlásící se k národnosti židovské. Mezi absolventy se sporadicky vyskytují i ženy, například Miloslava Javůrková-Donátová, Adéla Bramborová nebo Marie

Jůvová. Nadaným studentům, kteří se v důsledku tragické bilance druhé světové války k závěrečné zkoušce už nedostali, byl po válce udělen titul inženýra in memoriam.

Výkaz absolventů je uložen v Archivu Vysokého učení technického v Brně ve fondu Rektorát České vysoké školy technické v Brně pod inventárním číslem 257. V současné době podstupuje opravu vazby a knižních desek.

Archiv je možno navštívit v úředních hodinách badatelný, nejlépe po předchozí domluvě, prakticky každý pracovní den. Více informací najdete na www.vutbr.cz/archiv. ■

Výkaz

z protokollu z konaných I. státních zkoušek z odboru státního inženýrství při v. h. české vysoké škole technické v Brně, za dobu od

Číslo	Jméno	Rodisko	Praktické zkoušky		Teoretické části z státních zkoušek	
			dobu	výsledek	datum konání	výsledek
1	Karel Nitwall	Leský Jrod	} <i>dobu</i>	velmi dobrý	21/11/93	velmi spíše
2	Matěj Valenta	Křtiny		velmi dobrý	29/12/01	velmi spíše
3	Václav Jančík	Lišochovice		dobry	26/12/01	spíše
4	Josif Vepřek	Makov		dobry	11/12/01	spíše
5	Matouš Šviháček	Jino		dobry	11/12/01	spíše
6	Alou Jeran	Spolice		velmi dobrý	22/12/01	velmi spíše
7	František Černoch	Prácheň		výborný	11/12/01	spíše
8	Frant. Maláček	Spolice		velmi dobrý	21/12/01	spíše
9	Teofil Eduard	Tranovice	17/12/01	výborný	17/12/01	spíše
10	Macou Vojt.	Tábor	17/12/01	velmi dobrý	17/12/01	spíše
11						
12						
13						
14						

z. h. činnosti komise pro druhou státní zkoušku z odboru státního inženýrství při v. h. české vysoké škole technické v Brně, dne 11/12/1905

Prof. Grimm

SUMMARY: The Brno University of Technology was founded in 1899, but the names of its first graduates can still be found in the BUT Archive. The first written records on graduates from 1903–1952 take the form of hand-filled forms bound into the Graduate Report. The data indicate the name, year and place of birth of the fresh engineers, their nationality, the date of the exams and the final results. The book is structured according to various fields of engineering: civil, geodetical, mechanical, chemical, electrical engineering and architecture and building construction. The binding and case of the Graduate Report are currently undergoing restoration.

VZPOMÍNKA

Aj svetlá naše nech im svietia

Oběti laviny z VUT přispěly před 50 lety ke vzniku protilavinové prevence na Slovensku

Jana Novotná
Foto Jiří Háze a Ivan Urbanovič, člen
Horské služby Starý Smokovec

Běžný lyžařský výcvik studentů prvního ročníku brněnské techniky se 16. ledna 1968 změnil v tragédii. Krátce po desáté hodině ranní se z hřebene vrchu Kubínska hoľa uvolnila 450 metrů široká lavina, která se stokilometrovou rychlostí zřítila na nic netušící skupinu lyžařů. Lavina uvolnila kameny, strhla kmeny stromů i lyžařský vlek, jehož lano některé studenty zachytilo. Sněhová masa uvěznila 53 z nich, šest nešťestí nepřežilo, osm bylo vážně zraněno.

O události vznikl i dokument České televize v rámci cyklu Osudové okamžiky, v němž na tragédii vzpomíná tehdejší studentka Jarmila Švecová-Jurová. „Najednou vidím, jak kolem mě běží kuličky, jako kdyby po mně někdo házel. Otočila jsem se a v tu chvíli jsem uviděla tmavý pruh na vrcholu kopce. To už někdo zakřičel: lavina! Dostihlo mě to během dvou tří metrů a pak už byly kotrmelce v lavině.“ Spolu s ostatními spolužáky byla schopna se sama vyhrabat a podílela se pak na vyprošťování spolužáků. Lavina porušila i telefonní vedení, a tak vedoucí výcviku Eduard Hrazdára vyslal pro pomoc dva dobré lyžaře. Jeden z nich doběhl do vsi už bez lyží a těžkých lyžáků jen v ponožkách

V lednu 2018 tomu bylo 50 let, co se z lyžařského výcviku na slovenské Oravě nevrátilo šest studentů Elektrotechnické fakulty VUT. Místní obyvatelé a členové záchranných složek dodnes považují pád laviny v roce 1968 za největší tragédii slovenských hor a každoročně na místě pořádají vzpomínkovou akci. O emocích, které místo dodnes vzbuzuje, se letos přesvědčili i členové delegace z VUT, která přijela na Kubínskou hoľu uctít památku obětí.

a na pomoc přivedl vojáky s lékařem a pátracím psem. Ten den se podařilo vyprostit osm těžce raněných, kteří byli převezeni do nemocnice, tři lehce raněné a pět mrtvých studentů. Posledního

pohřešovaného studenta našel pes Udo až druhý den ráno.

Událost vyznívá o to tragičtěji, že na Kubínské hoľi nikdy předtím a nikdy potom lavina nespádla. Přesto byla sjezdovka zrušena a na místě nešťestí vznikl památník obětem tragédie, kde se každoročně konají vzpomínkové akce. Pietní místo tvoří do půlkruhu poskládané kameny nesoucí jména obětí, centrálně umístěný kámen s nápisem „Památce šesti studentů VUT, kteří zde tragicky zahynuli pod lavinou“ a s datem nešťestí a za nimi šest kůlů, na které lidé umisťují věnce. Okolo je dnes už vzrostlý les. Nový lyžařský areál Kubínská hoľa vyrostl nedaleko. „Vzpomínkovou akci začali pořádat Slováci mnohem dřív, než se jí poprvé zúčastnilo vedení naší fakulty,“ objasňuje proděkan FEKT Jiří Háze, který v lednu přijel uctít památku studentů. „Uvědomuji si, že je to kus historie, která je vázaná k tomuto kraji, a je pro ně symbolem všech nešťestí, která se stala ve slovenských horách.“

Vzpomínkovou akci organizují členové místního horolezeckého oddílu a horské služby, kteří se pietního aktu účastní každoročně. Dali mu podobu pochodu, který pojmenovali

Aj svetlá naše nech im svietia. Účastníci vycházejí vždy po setmění od spodní stanice lanovky nového lyžařského areálu a míří k památníku. Jde se s čelovkami na hlavě po sjezdovce a následně obtížným lesním terénem. „Pro účastníky pochodu je celá akce dost emotivní, vše umocňují svíčky, které se na místě zapalují a umisťují na kameny. Podle zasněžených věnců na kůlech je patrné, že k památníku chodí lidé nejen v den tragédie,“ podotýká Háze. Po projevech, které uvedl organizátor akce Patrik Bartoška, následovala modlitba. „To místo má v sobě obrovské tajemno. Když vidíte ty památníky mladých lidí, tak vás to vezme za srdce,“ světuje se s dojmy z pochodu nastupující děkan FEKT Vladimír Aubrecht. „I v tom, že na tomto místě nikdy před tím ani potom lavina nespádla, vidím mysterióznost tragédie.“

Památku obětí letos uctilo výstupem na místo tragédie na 40 turistů a lyžařů, mezi nimi i šestičlenná výprava z VUT. Po pietním aktu sešli účastníci do chaty Kubínská hoľa, kde ještě společně poseděli. Přímo v chatě je umístěna vzpomínková stěna s dobovými fotografiemi a výstřižky z novin, která by měla do budoucna získat důstojnější podobu. „Vzhledem

k významu letošního výročí předcházelo pochodu setkání naší delegace s organizátory u primátora Dolného Kubína. Při té příležitosti jsme se dohodli, že uzavřeme memorandum o spolupráci. Chceme se do budoucna podílet na nákladech, které s sebou údržba památníku a vzpomínkové akce nesou,“ uvedl Háze.

Vedení FEKT se v posledních letech účastní vzpomínkové akce pravidelně. „Stále jsme v kontaktu s několika někdejšími studenty i se sestrou jedné z obětí. Dnes je jim už přes 70 let, takže se pochodu sami neúčastní, ale před pěti lety při 45. výročí jsme se s nimi setkali a na místo samotné jsme jeli v květnu, kdy je památník dostupnější,“ připomněl Háze.

Tragédie na Kubínské hoľi byla impulzem k tomu, že se horská služba v Dolném Kubíně rozhodla zřídit specializované středisko lavinové prevence a od roku 1972 pravidelně sleduje sněhovou pokrývku a podmínky vzniku lavin na celém Slovensku. Technika vyhledávání zavalených lavinou

od té doby přirozeně značně pokročila. Před 50 lety přišli první záchranáři na místo až po pěti hodinách, dnes jsou schopni zasáhnout do hodiny. A ještě něco pozitivního tu zůstalo. I přes smutný účel setkání si zde občan České republiky uvědomí pouto se Slováký, které při této příležitosti silně rezonuje. „Když se člověk pochodu zúčastní a vidí kolem Slováký, kteří to celé organizují, v tu chvíli si uvědomí, že jsou to naši bratia,“ uzavírá Háze. ■

SUMMARY: January 2018 marks 50 years since six students of the Faculty of Electrical Engineering and Communication Brno University of Technology failed to return from a ski training course in Orava, Slovakia. Local residents and rescue teams still see the avalanche in 1968 as the worst tragedy of the Slovak mountains; a commemorative event is held on the site every year. Members of the BUT delegation who went to Kubínská hoľa to honour the memory of the victims also felt the emotions still connected to the place.

Pracovníci FaVU jsou ve finále Czech Grand Design 2017

Lukáš Kijonka z Ateliéru grafického designu 1 a Jan Šrámek z Ateliéru video se probojovali mezi finalisty Czech Grand Design 2017. Lukáš Kijonka zaujal odborníky svým návrhem nové vizuální identity Moravské galerie v Brně, díky němuž se spolu s Michalem Krůlem a studiem Kolektiv.Studio dostal v kategorii Grafický designér roku mezi pěti nejlepšími.

Jan Šrámek se ocitl v užším výběru v kategorii Ilustrátor roku za svůj přínos při vzniku publikace Zvláštní okolnosti, jež vyšla na FaVU VUT a mapuje zaniklé socialistické umění ve veřejném prostoru. Porotu zaujal také svým návrhem ilustrace pro výstavu Paneland, největší československý experiment, která je do 25. března k vidění v Moravské galerii v Brně. Vyhlášení Czech Grand Design 2017 se uskuteční 27. března.

(red)

Studentské spolky připravují...

(red)

Reprezentační ples FAST 20. 3. 2018

Reprezentační ples FAST, který pravidelně pořádá Studentská komora Akademického senátu Fakulty stavební VUT, se uskuteční

v Laser Show Hall brněnského Bobycentra. Ples začíná v 19 hodin a ve víru tance můžete setrvat až do páté hodiny ranní.

<https://www.fastples.cz>

UnIT 6.–7. 4. 2018

BEST Brno je organizátorem 24hodinové programovací soutěže UnIT, která se uskuteční na Fakultě informačních technologií VUT. Akce je určená pro všechny vysokoškolské studenty, jejichž úkolem nebude vyřešit algoritmicovou úlohu, ale reálný problém z praxe. Soutěž proběhne v kategoriích Mobilní aplikace, Backend a programování hardware nebo Big data.

Během akce je možné otestovat své schopnosti na workshopech firem z praxe, navštívit laboratoře výzkumných skupin, zasoutěžit si v hraní počítačových her nebo navštívit oddechovou zónu. Kromě cenných kontaktů je zde možné získat přehled o nejrůznějších oborech nebo třeba i nabídku stáže či práce při studiu.

<https://unitbrno.cz/>

Veletrh iKariéra 17. 4. 2018

Veletrh pracovních příležitostí iKariéra v Brně je jeden z největších projektů studentské organizace IAESTE. Firmám umožní osobní kontakt s potenciálními zaměstnanci, studentům rozšíří povědomí o možnostech uplatnění a požadavcích ze strany zaměstnavatelů. Letošní 23. ročník se uskuteční v areálu Fakulty podnikatelské VUT. Vzhledem k tomu, že vstup na veletrh je pro všechny návštěvníky zdarma, účastní se ho každoročně kolem čtyř tisíc studentů nejrůznějších oborů nejen z VUT.

Při vstupu obdrží každý návštěvník propagační materiály firem a Průvodce veletrhem. Zúčastnit se může prezentací jednotlivých společností, tematických workshopů a soutěží o zajímavé ceny. Studenti a absolventi budou mít příležitost konzultovat svůj životopis s personalisty zúčastněných firem, chybět nebude ani možnost relaxace ve FUN zone.

<https://www.ikariera.cz>

International Fest 24. 4. 2018

Přemýšlíte o studiu v zahraničí, baví vás cestování, chcete poznat nové kultury, nebojíte se vystoupit z komfortní zóny? Pokud jste odpověděli alespoň jednou ANO, pak je International Fest, který připravil ESN Brno United, určený právě pro vás. Přijďte v 9 hodin ráno do Tržnice Brno na Zelném trhu a užijete si festival zaměřený na cestování, studium a pracovní stáže v zahraničí.

Dozvíte se vše potřebné, jak studium či stáž v zahraničí zařídit, těšit se můžete na přednášky představitelů brněnských univerzit, v odpoledních hodinách pak na přednášky známých cestovatelů a nomádů. Celý den budete mít příležitost seznámit se se zahraničními studenty, kteří studují v Brně, poznat jejich kulturu a dozvědět se víc o jejich zemi. Pobavit se můžete v play zóně a odpočinout si v chillout zóně.

<https://www.facebook.com/events/469303496820882/>

Brněnský Majáles 5. 5. 2018

Již 15. ročník brněnského Majálesu mohou letos navštívit příznivci legendární oslavy jara a studentského života. Čeká je majálesový průvod, který rozburácí celé Brno, volba Krále a Královny Majálesu, koncerty špičkových kapel a bohatý doprovodný program, jehož součástí bude i VUT zóna. Obvyklou třešničkou na závěr bude Majáles Grand Afterparty.

Chybět letos nebudou Rybičky 48, Tomáš Klus, Horkýže Slíže, Jelen, Mandrage nebo Majk Spirit. Poprvé se na Majálesu v Brně objeví Rytmus a Ben Cristovao.

<https://www.brno.majales.cz>

ÚSPĚCH

Cena Jindřicha Chaloupeckého má dvě finalistky z FaVU

Nová mezinárodní porota vybrala do finále Ceny Jindřicha Chaloupeckého pro rok 2018 již tradičně pětici vizuálních umělců do 35 let, působících na české umělecké scéně. Jsou mezi nimi i Alžběta Bačíková a Kateřina Olivová z Fakulty výtvarných umění VUT. „Nominovaní umělci a umělkyně si vybudovali vlastní výjimečný estetický postoj, který zasazuje do rozličných trhlin v naší čím dál uniformnější společnosti, a provokují tak její pohlcující sílu,“ uvádějí ve společném prohlášení porotci.

Alžběta Bačíková (1988) je absolventkou Ateliéru malířství 2 Ludka Rathouského a Jiřího Franty, kam následně v roce 2015 nastoupila do doktorského programu. V roce 2017 byla na rezidenci v Egon Schiele Art Centru v Českém Krumlově a absolvovala výzkumný pobyt v Centru pro současné umění v Tel Avivu. Kateřina Olivová (1984) je absolventkou Ateliéru tělového designu Jany Prekové (později Lenky Klodové), kde nyní pokračuje v doktorském studiu.

Pětice nominovaných umělců představí svá díla na podzimní finálové výstavě ve Veletržním paláci v Praze, laureát bude tradičně vyhlášen během listopadového slavnostního ceremoniálu.

(red)

Vojtěch Kunderát testuje svůj vodní filtr v Tanzanii

Kateřina Hrozná
Foto archiv Vojtěcha Kunderáta

Vojtěch Kunderát působí na Fakultě chemické ve výzkumné skupině profesorky Márové, která je známá především díky biotechnologii Hydal, ekologickému plasty vyrobenému z použitého fritovacího oleje. Mladý chemik tuto technologii zkoumal dál a přišel na to, že by se polymer získaný působením bakterií dal využít i jinak. Nyní ho v podobě nanovláken testuje ve filtrech na vodu ve vesnici Mpanga v Tanzanii. Spolu s farářem z brněnských Řečkovic založili dokonce zájmový spolek Ifakara, který tyto aktivity zastřešuje.

Co vás vedlo k tomu, že jste se zabýval právě čištěním vody?

Náhodou jsem se potkal s řečkovickým farářem Kotíkem, a když slyšel o mé práci a o tom, že by technologie zvládla filtrovat vodu, vyzval mě, abych s ním odjel do Tanzanie, kam jezdí pomáhat místnímu faráři. Nabídku jsem přijal a vzal s sebou i analytickou výbavu na testování vody. Na místě se nám podařilo nainstalovat tři filtrační zařízení. Technologie samozřejmě není úplně dokonalá, nedokáže

totiž odfiltrovat viry. Takové technologie jsou pak výrazně dražší a pro místní nedostupné.

Vymyslel jste filtr, jehož pomocí lze čistit vodu. Na jakém principu funguje?

Základ tvoří polymer Hydal, který lze získat pomocí bakterií z oleje. Několik let jsem se zabýval tím, jak ho zvláknit, což není tak jednoduché. To se mi podařilo pomocí metody electrospinningu a objevení správného rozpouštědla, díky kterému získáme malé průměry vláken. Na to máme momentálně podaný patent. Celý proces, než technologii někdo koupí a převede do komerční sféry, je poměrně zdlouhavý a nejistý, a tak jsem se rozhodl otestovat ji v praxi sám. I proto jsem využil šanci instalovat filtry s nanovláknem PHB (polyhydroxybutyrát neboli Hydal, pozn. redakce) v Tanzanii.

Jak probíhalo vaše působení ve vesnici Mpanga?

V místě, kde jsme byli, brali lidé vodu z řeky pomocí čerpadla na solární pohon. Voda se přečerpávala do vesnice na kopeček do kovových zásobníků a samospádem se rozváděla plastovým potrubím do vesnice na dvě stanice. Na jejich koncích jsem nainstaloval rozdělovník na běžnou a pitnou vodu s filtrem. Původní účel výpravy byla ale stavba střechy pro

novou střední školu. Možnost vzdělání je dle mého názoru nejlepším prostředkem, jak v konečném důsledku zajistit všem pitnou vodu.

Jaké ohlasy měl filtr u místních lidí?

Určitě byli vděční. Když jsem nainstaloval ve stanicích odbočky a z jednoho kohoutku tekla kalná a z druhého čistá voda, tak to děti velmi zajímalo a divily se, co to je. ■

Pokud se chcete dozvědět víc, celý text článku a další příspěvky z VUT najdete na www.zvut.cz.

SUMMARY: Vojtěch Kunderát works at the Faculty of Chemistry in the research group of Professor Márová, who is well known for Hydal biotechnology, an environmentally-friendly plastic material made from used deep-frying oil. Continuing and deepening his study of this technology, the young chemist has found other uses for the bacteria-derived polymer. He is currently testing its possible use for nanofibers in water filters in Mpanga village, Tanzania.

Šifry pro VUT

Připravili jsme pro vás další kolo soutěže se šiframi i rébusy. Svá řešení můžete vyplnit na stránce www.mensa.cz/sifryvut. Z řešitelů s minimálně dvěma správnými odpověďmi vylosujeme vítěze, který obdrží propagační předměty VUT.

Z úspěšných řešitelů minulého kola jsme vylosovali **Lucii Valentovou, studentku Fakulty chemické**.

Řešení: 1. Gaudeamus, 2. VUT Junior, 3. Robot Orpheus

Zadání 7. kola

1.

OKCERUTOKCEMENANIJARKUOKSRONNONABILEINABLAOKSRIZLAOKSJAHTO
KSNJETSNETHCIL

2.

Ke studiju Stavební fakulti jsem nastoupil před dřacetí leti. Oblímil jsem si mechatiku i statyku. Chyběla ale jazyk češský.

3.

7 3 9 5

u e t k 8

o m e r 4

r l v g 5

i k g a 2

Autorem šifer je Tomáš Blumenstein, místopředseda Mensy ČR a ředitel spolku Svět vzdělání, který je absolventem VUT.

SUMMARY: Another round of the ciphers and rebuses contest is ready for you to play along. You can enter your solutions at www.mensa.cz/sifryvut. The winner will be drawn from among those who filled in at least two correct answers. The winner will receive a gift set of BUT merchandise. The author of the ciphers is Tomáš Blumenstein, a graduate of BUT, director of SNM Mensa International and director of the Svět vzdělání Association. The winner of the previous round of the contest is Lucie Valentová from the Faculty of Chemistry.

Kalendář akcí

6. 4. 2018

FabFest 2018
Fakulta strojnho inženýrství

Inspirativní festival 3D tisku k prvním narozeninám strojLABu spojený s výstavou a otevřením druhé dílny

strojLAB

<https://www.strojlab.cz/fabfest2018>

24. 4. 2018

Rock@FIT
Fakulta informačních technologií

Koncert studentských rockových kapel z FIT

<https://www.facebook.com/events/896898167177702/>

26. 4. 2018

Konference JuFoS
Ústav soudního inženýrství

VII. mezinárodní forenzně vědecká konference doktorského studia

<http://www.jufos.cz>

3. 5. 2018

Excel@FIT

Studentská konference inovací, technologií a vědy v IT

Excel@FIT 2018

<http://excel.fit.vutbr.cz/>

16.–17. 6. 2018

Enter FaVU

Den otevřených dveří na Fakultě výtvarných umění

<http://ffa.vutbr.cz/zajemce/dny-otevrenych-dveri>

T VUT

DEN SPORTU NA VUT

- otevřená sportoviště VUT
- akce a turnaje organizované CESA
- vlastní pohybové a sportovní akce fakult, součástí, ústavů
- soutěž o Putovní pohár rektora

Rektorský den pro studenty a zaměstnance VUT

16. května 2018
9:00 – 16:00

Propozice www.cesa.vutbr.cz/kalendar

15.

Pod záštitou primátora města Brna Ing. Petra Vokžála,
hejtmána JMK JUDr. Bohuslava Šimka
a starosty MČ Brno-sever Martině Landy

B | R | N | O |

brněnský majáles

5. 5. Výstaviště od 12:00

RYBIČKY 48

& SHOW 115 LET ROCK'N'ROLLU

TOMÁŠ KLUS HORKÝŽE SLÍŽE

MANDRAGE • BEN CRISTOVAO
JELEN • MAJK SPIRIT • RYTMUS

LENNY • VYPSANÁ FIXA • WOHNOUT • MIRAI
SKYLINE • MAREK ZTRACENÝ • UDG • EGO
PAULIE GARAND • SEBASTIAN • A DALŠÍ...

Majálesový
průvod
nám. Svobody
od 11:15

Volba
Královny
a Krále
Majáles

Volba
Princezny
a Prince
Majáles

Nápadité
zóny
školních
týmů

Nejvýhodnější vstupenky pouze do 23. 4.

Ušetří až 160 Kč včasným nákupem – v prodejně Indies a na dalších místech viz brno.majales.cz

Majálesový měsíc studentů – kompletní program na brno.majales.cz